

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 12 maja 2023 r.

Poz. 4103

UCHWAŁA NR 309/XLVII/2023 RADY GMINY MIEDŹNO

z dnia 28 kwietnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2023-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.)

Rada Gminy Miedźno uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2023-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miedźno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Przewodniczący Rady Gminy Miedźno

Zdzisław Bęben

Załącznik do uchwały Nr 309/XLVII/2023
Rady Gminy Miedźno
z dnia 28 kwietnia 2023 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY MIEDŹNO NA LATA 2023-2030

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	7
CHARAKTERYSTYKA GMINY	18
Informacje ogólne	18
Struktura demograficzna mieszkańców	19
Infrastruktura społeczno-techniczna	22
Oświata	22
Opieka Zdrowotna	25
Bezpieczeństwo	28
Kultura i sport	32
Turystyka i rekreacja	36
Organizacje pozarządowe	38
Rynek pracy	39
Gospodarka	41
DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY MIEDŹNO	43
Problemy w obszarze pomocy społecznej	46
Bezrobocie	52
Bezdomność	54
Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych	56
Alkoholizm	56
Narkomania	63
Uzależnienia behawioralne	64
Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba	66
Ubóstwo	75
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	77
Przemoc w rodzinie	79
Problemy w środowisku szkolnym	90
Używanie substancji psychoaktywnych	90
Przemoc rówieśnicza	96
Cyberprzemoc	98
Podsumowanie części diagnostycznej	99

ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ	102
MISJA I WIZJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY	112
CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	113
ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII	135
ANALIZA RYZYKA	136
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	139
MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	141
ZMIANY W STRATEGII.....	142
PROGRAMY I PROJEKTY	142
UPOWSZECHNIANIE, PROMOCJA STRATEGII ORAZ DOSTĘPNOŚĆ	143
WNIOSKI I PODSUMOWANIE.....	144
SPIS TABEL	145
SPIS RYSUNKÓW	146
SPIS WYKRESÓW	146
BIBLIOGRAFIA.....	148
Spis publikacji.....	148
Źródła internetowe.....	149

WSTĘP

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, 2270, z 2022 r. poz. 1, 66, 1079, 1692, 1700, 1812, 1967, 2127, 2140, 2754, z 2023 r. poz. 185). Art. 17 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy jednoznacznie wskazuje, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in.: „opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ponadto art. 16b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.:

1. diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
3. określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Jak zostało wspomniane powyżej, na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma wpływ ustawa o pomocy społecznej, ale także m.in.:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165, 240);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172, z 2022 r. poz. 2600);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, 830, 1079, 1383, 1561, 1812, 2140, 2666, 2754, z 2023 r. poz. 240);

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173, 24);
- ustawa z dnia 24 lutego 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin (Dz.U. 2022 poz. 558);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, 1265, 1812).
- ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818).

Celem poniższej Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2023-2030 jest zdiagnozowanie kwestii społecznej, wyznaczenie celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań, których wdrożenie powinno, w znaczny sposób, przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy Miedźno. Dokument stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy Miedźno przeprowadzona na potrzeby opracowania strategii, została oparta na badaniu tzw. źródeł zastanych (GUS), danych pozyskanych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku badań ankietowych przeprowadzonych w 2021 roku. W badaniach ankietowych wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców gminy Miedźno, 148 uczniów szkół podstawowych (60 uczniów klas piątych i szóstych oraz 88 uczniów klas siódmych i ósmych), 24 nauczycieli, 55 rodziców, 9 pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz 20 sprzedawców w punktach sprzedaży alkoholu na terenie gminy.

Ponadto, dokument Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2023-2030 został opracowany z uwzględnieniem konsultacji społecznych.

Prezentowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2023-2030 składa się z trzech zasadniczych części:

Część diagnostyczna zawiera analizę sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy Miedźno wraz z rozpoznaniem negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy. Część ta została oparta na analizie źródeł zastanych, danych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych. Ponadto w ramach analizy SWOT zidentyfikowano mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej Gminy Miedźno na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych, kierunków działań oraz wskaźników realizacji tych zadań wraz z wartością początkową oraz docelową tych wskaźników.

Część wdrożeniowa obejmuje kwestie finansowe oraz instytucjonalne związane z realizacją założeń strategicznych zakładane rezultaty, analizę ryzyka, a także monitoring i ewaluację działań realizowanych w ramach Strategii oraz wnioski i podsumowanie.

ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2023-2030 zgodna jest z celami innych dokumentów strategicznych i programowych opracowanych na szczeblu europejskim, krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Są to między innymi dokumenty takie jak:

- **Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development)**

Agenda została przyjęta przez 193 państwa członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku we wrześniu 2015 r. Dokument wskazuje 17 celów oraz powiązanych z nimi 169 zadań, które oddają trzy wymiary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny i środowiskowy. Jest to program działań o bezprecedensowym zakresie i znaczeniu, definiujący model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.¹

- **Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju**

Dokument określający główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Strategia powstawała w latach 2011-2012. Uwzględnia uwarunkowania wynikające ze zdarzeń i zmian w otoczeniu społecznym, politycznym i gospodarczym Polski w tym okresie. Opiera się również na diagnozie sytuacji wewnętrznej, przedstawionej w raporcie Polska 2030. Wyzwania rozwojowe z 2009 roku, w stosunku do diagnozy z lat 2008-2009 uzupełnione zostały

¹ Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju

o elementy, które wiążą się z trwającym na świecie i w Europie kryzysem finansowym i spowolnieniem gospodarczym.

Głównym celem określonym w dokumencie jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Z diagnozy przedstawionej w 2009 r. wynika, że rozwój Polski powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych równocześnie.

Do każdego z obszarów przedstawiono również kierunki interwencji, czyli działań do podjęcia w perspektywie do 2030 r. służących osiągnięciu celu głównego Strategii.

I. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki (modernizacja):

1.1 Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna.

1.2 Polska Cyfrowa.

1.3 Kapitał ludzki.

1.4 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.

II. Równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzja):

2.1 Rozwój regionalny.

2.2 Transport.

III. Efektywność i sprawność państwa:

3.1 Kapitał społeczny.

3.2 Sprawne państwo.²

² Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

- **Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)**

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 roku, jest kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej.

Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Oczekiwanym efektem realizacji Strategii w perspektywie długookresowej dla obywateli będzie wzrost ich dochodów oraz poprawa jakości życia, rozumiana jako stworzenie przyjaznych warunków bytowych, przede wszystkim dla rodzin; zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i szkoleń podwyższających kwalifikacje i kompetencje obywateli; wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy; poprawa dostępu do infrastruktury; zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej, poprawiającej zdrowotność obywateli; satysfakcjonującego stanu środowiska oraz poczucia bezpieczeństwa.

Najważniejsze efekty długookresowe dla gospodarki to przede wszystkim zmiana struktury PKB Polski w wyniku zwiększenia roli innowacji w jego tworzeniu. Przyczyni się to do szybszej konwergencji dochodów Polaków do poziomu średniej Unii Europejskiej. W sferze instytucjonalnej efektem realizacji Strategii będzie państwo bardziej przyjazne dla obywateli i przedsiębiorców, co będzie przejawiało się w poprawie jakości funkcjonowania jego organów i poszczególnych instytucji służących rozwojowi. W sferze społecznej efekty realizacji Strategii to ograniczenie wykluczenia społecznego i ubóstwa oraz wszelkiego rodzaju nierówności

społecznych, a także budowa silnego kapitału społecznego i zwiększenie jego roli w rozwoju.³

- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**

Dokument stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie stoją przed Polską, w zakresie lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i zapewnienia spójności społecznej. Do wyzwań tych należy uczynienie z Polski bardziej atrakcyjnego miejsca do życia, rozwijania wiedzy i podejmowania pracy, a w konsekwencji lokowania inwestycji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Rozwój kapitału ludzkiego i spójności społecznej przyczyniają się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki.

Celem głównym strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Strategia wyznacza cztery cele szczegółowe do realizacji, których osiągnięcie powinno przyczynić się do rozwiązania najważniejszych problemów, których doświadcza polska gospodarka i polskie społeczeństwo, tj. niedostatecznych kompetencji, niewystarczającej opieki zdrowotnej, problemów demograficznych oraz ubóstwa.

Cel 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.

Cel 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej.

Cel 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.

Cel 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.⁴

³ Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)

⁴ Projekt Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

- **Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej**

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej jest dokumentem służącym realizacji celów dotyczących rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej wyznaczonych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz w strategiach zintegrowanych. Ponadto jest on również wyrazem uporządkowania kierunków interwencji publicznej i działań wpływających na możliwości wykorzystania aktywności podmiotów sektora ekonomii społecznej i solidarnej, w tym spółdzielni, jako instrumentu aktywnej polityki społecznej oraz polityki rozwoju społecznego i lokalnego.

Z tych względów długofalowy cel strategiczny programu brzmi: Ekonomia społeczna i solidarna stanie się istotnym instrumentem aktywnej polityki społecznej, wsparcia rozwoju społecznego oraz lokalnego.

Uwolnienie potencjału sektora ekonomii społecznej i solidarnej wymaga podjęcia konkretnych, uporządkowanych i skoordynowanych działań, dzięki którym rozwijać się będą szczególnie ważne z perspektywy polityk publicznych cechy podmiotów działających w tym sektorze, to jest:

- zdolność do aktywizacji i reintegracji traktowanych podmiotowo osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- koncentrowanie się na potrzebach społeczności lokalnych (oraz bazowanie na jej zasobach);
- działania na rzecz dobra wspólnego przez dostarczanie usług społecznych użyteczności publicznej oraz realizację zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego;
- samodzielność, samopomoc i samowystarczalność.

W związku z powyższym cel główny programu brzmi: Do roku 2023 podmioty ekonomii społecznej i solidarnej będą ważnym elementem aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dostarczycielami usług użyteczności publicznej i realizatorami zadań z zakresu rozwoju lokalnego.

Osiągnięcie celu głównego możliwe będzie dzięki realizacji następujących celów szczegółowych:

1. Wspieranie trwałego partnerstwa podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej z samorządem terytorialnym w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego.
2. Zwiększenie liczby wysokiej jakości miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Zwiększenie konkurencyjności podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej na rynku.
4. Upowszechnienie pozytywnych postaw wobec ekonomii społecznej i solidarnej.⁵

- **Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030**

Celem Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu jest syntetyczne przedstawienie głównych założeń i kierunków polityki walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym w perspektywie do 2030 roku, z jednoczesnym uwzględnieniem długofalowych założeń procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych kluczowych we wskazanej polityce. KPPUiWS w dużym stopniu odwołuje się do istniejących już krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych i programowych, tworzących ramy dla skutecznej realizacji polityki społecznej ukierunkowanej na budowanie spójności społecznej.

KPPUiWS zawiera cel główny i trzy cele szczegółowe oraz pięć priorytetów wyznaczonych do realizacji tych celów szczegółowych.

Celem głównym Programu jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Cel ten jest tożsamy z celem nr 4 wskazanym w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego,

⁵ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej

gdyż KPPUiWS jako polityka publiczna stanowi rozwinięcie i uzupełnienie Strategii, w tym konkretnym obszarze.

Do zrealizowania celu głównego wskazano trzy cele szczegółowe:

- zmniejszenie zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem wśród dzieci i młodzieży;
- zwiększenie dostępu do usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym;
- zwiększenie integracji społecznej grup najbardziej zagrożonych wykluczeniem, w tym osób bezdomnych i migrantów.

Priorytet I. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży.

Priorytet II. Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu.

Priorytet III. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Priorytet IV. Instytucje pomocy społecznej oraz podmioty ekonomii społecznej – wsparcie dla osób i rodzin.

Priorytet V. Integracja cudzoziemców – rozwój usług społecznych dla migrantów, w tym cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową oraz wsparcie integracji na rynku pracy.⁶

- **Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”**

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 1 lipca 2013 roku i stanowi piątą edycję tego kluczowego dokumentu określającego cele rozwoju regionu oraz instrumenty ich realizacji w perspektywie roku 2030.

⁶ Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030

Zarysowane w dokumencie cele i kierunki wskazują drogę oraz narzędzia pozwalające na istotne zmiany gospodarcze prowadzące do pobudzenia tempa rozwoju gospodarczego regionu w oparciu o dynamicznie rozwijający się sektor przedsiębiorstw innowacyjnych. Strategia „Śląskie 2030” odpowiada również na wyzwania demograficzne stojące przed województwem śląskim. Dotyczą one w głównej mierze starzenia się społeczności regionu oraz malejącej liczby mieszkańców co jest wynikiem ujemnego przyrostu naturalnego oraz procesów migracyjnych.

CEL STRATEGICZNY A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej:

- A.1. Konkurencyjna gospodarka.
- A.2. Innowacyjna gospodarka.
- A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość.

CEL STRATEGICZNY B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca:

- B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych.
- B.2. Aktywny mieszkaniec.
- B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki.

CEL STRATEGICZNY C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni:

- C.1. Wysoka jakość środowiska.
- C.2. Efektywna infrastruktura.
- C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu.

CEL STRATEGICZNY D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym:

- D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny.
- D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu.

D.3. Nowoczesna administracja publiczna⁷.

- **Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030**

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 jest zgodna z celami i kierunkami działań Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Cel generalny (misja) brzmi:

Wysoka jakość życia mieszkańców województwa śląskiego. Aktywna społeczność regionalna.

Cel strategiczny 1 - Aktywna polityka prorodzinna. Wspieranie właściwego funkcjonowania rodziny, zapewniającej prawidłowy rozwój i opiekę wszystkim jej członkom, zwłaszcza osobom zależnym.

Cel strategiczny 2 - Rozwój warunków sprzyjających aktywnemu i pełnemu uczestnictwu osób starszych w życiu społecznym. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb starzejącego się społeczeństwa.

Cel strategiczny 3 - Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych oraz instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Cel strategiczny 4 - Wzmocnienie instytucji, organizacji i innych podmiotów realizujących zadania na rzecz włączenia społecznego mieszkańców regionu oraz skuteczności działań w tym obszarze. Organizowanie społeczności lokalnej.

Cel strategiczny 5 - Wzmocnienie roli ekonomii społecznej i solidarnej w integracji społeczno-zawodowej oraz w dostarczaniu usług społecznych.

⁷Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”

Cel strategiczny 6 - Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie⁸.

• **Strategia Rozwoju Gminy Miedźno na lata 2015-2025**

Celem jest stały i zrównoważony rozwój gminy Miedźno poprzez poprawę warunków życia mieszkańców, wzrost ich dochodów oraz różnicowania ich źródeł.

Cele określone w Strategii rozwoju gminy Miedźno na lata 2015-2025 ukazują pełne spojrzenie na problemy gminy. Cele te wynikają z przyjętej wizji i zdefiniowanej misji rozwoju.

Cel strategiczny 1 – Rozwój przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej.

- 1.1. Wspieranie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców.
- 1.2. Rozwój instrumentów wspierających lokalną przedsiębiorczość.
- 1.3. Wspieranie inwestorów zewnętrznych na terenie gminy Miedźno.
- 1.4. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.
- 1.5. Wspieranie i promowanie turystyki oraz rekreacji.
- 1.6. Wspieranie rozwoju administracji publicznej.

Cel strategiczny 2 - Poprawa jakości życia mieszkańców.

- 2.1. Rozwój bezpieczeństwa socjalnego, zdrowotnego i publicznego.
- 2.2. Doskonalenie warunków i jakości kształcenia.
- 2.3. Rozwój kultury, sportu i rekreacji na terenie gminy.
- 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej.
- 2.5. Wspieranie dostępu do sieci teleinformatycznej.

Cel strategiczny 3 – Rozwój infrastruktury na terenie gminy.

- 3.1. Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznej.
- 3.2. Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój zasobów naturalnych.

⁸ Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030

3.3. Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa.⁹

Ponadto, programy tj.:

- Program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w województwie śląskim na lata 2021-2030;
- Program przeciwdziałania uzależnieniom w województwie śląskim na lata 2022-2030;
- Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie śląskim na lata 2021-2025;
- Program przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu w województwie śląskim na lata 2018-2023;
- Program „Śląskie dla rodziny – Karta Dużej Rodziny” (aktualizacja 2019).

⁹ Strategia Rozwoju Gminy Miedźno na lata 2015-2025

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Informacje ogólne

Gmina Miedźno jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa śląskiego, w północno-wschodniej części powiatu kłobuckiego. Zajmuje powierzchnię 113,17 km². Od północy obszar gminy graniczy z gminą Popów, od zachodu – z gminą Opatów, od południa – z gminą Kłobuck, od północnego wschodu – z gminą Brzeźnica Nowa, od wschodu – z gminą Mykanów. Jest jedną z dziewięciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu kłobuckiego. W skład Gminy wchodzi 12 miejscowości: Miedźno (siedziba władz gminy), Ostrowy nad Okszą, Mokra, Kołaczkowice, Borowa, Władysławów, Wapiennik, Izbiska, Mazówki, Rywaczki, Nowy Folwark, Świercze. Tworzą one sieć 10 jednostek pomocniczych gminy (sołectw).

Gmina wraz z przyległymi terenami położona jest w zlewni rzeki Liswarty, będącej lewobrzeżnym dopływem Warty. Teren gminy charakteryzuje się niewielkimi wzniesieniami przecinanymi dolinami rzek Okszy i Liswarty.

Rysunek 1. Zarys terytorialny gminy Miedźno w powiecie kłobuckim

Struktura demograficzna mieszkańców

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31 grudnia 2021 r. Gmina Miedźno liczyła 7 434 mieszkańców; z czego 50,69% stanowią kobiety (3 768), a 49,31% mężczyźni (3 666). Współczynnik feminizacji dla Gminy Miedźno w 2021 roku wynosił 103 (na 100 mężczyzn przypadają 103 kobiety). Na przestrzeni lat 2017-2021 liczba mieszkańców zmalała o 1,63%.

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki GUS za 2021 rok

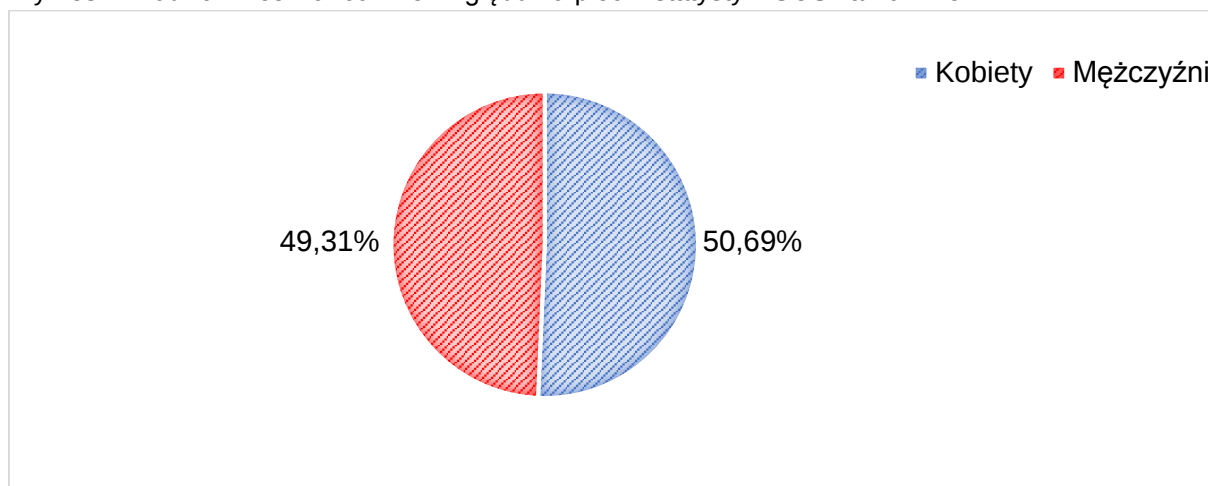

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Miedźno w latach 2017-2021

Liczba mieszkańców	
ogółem; w tym:	
rok 2017	7 557 osób
rok 2018	7 567 osób
rok 2019	7 548 osób
rok 2020	7 476 osób
rok 2021	7 434 osoby
kobiety	
rok 2017	3 832 kobiety
rok 2018	3 831 kobiet
rok 2019	3 812 kobiety
rok 2020	3 777 kobiet
rok 2021	3 768 kobiet

mężczyźni	
rok 2017	3 725 mężczyzn
rok 2018	3 736 mężczyzn
rok 2019	3 736 mężczyzn
rok 2020	3 699 mężczyzn
rok 2021	3 666 mężczyzn

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2021 roku w gminie zarejestrowano 55 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 70 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi -15. W tym samym roku w gminie odnotowano 1 zameldowanie z zagranicy oraz nie zarejestrowano żadnego wymeldowania za granicę, w związku z czym saldo migracji zagranicznych wynosi 1.

Gminę Miedźno charakteryzuje ujemny przyrost naturalny, który na koniec 2021 roku wynosił -34. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,56 na 1000 mieszkańców. Uściślając, w 2021 roku w gminie odnotowano 66 urodzeń dzieci, w tym 28 dziewczynek i 38 chłopców. W tym samym czasie doszło do 100 zgonów, co odpowiada 13,42 zgonom na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni lat 2017-2021 utrzymywał się ujemny przyrost naturalny.

Przyrost naturalny ogółem:

- rok 2017: -21;
- rok 2018: -29;
- rok 2019: -1;
- rok 2020: -13;
- rok 2021: -34.

Urodzenia żywe ogółem:

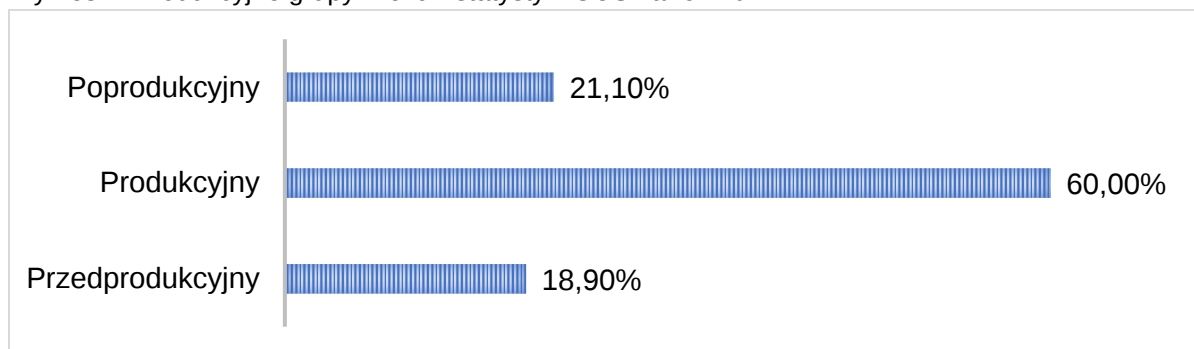
- rok 2017: 69 osób;
- rok 2018: 62 osoby;
- rok 2019: 82 osoby;
- rok 2020: 98 osób;
- rok 2021: 66 osób.

Zgony ogółem:

- rok 2017: 90 osób;
- rok 2018: 91 osób;
- rok 2019: 83 osoby;
- rok 2020: 111 osób;
- rok 2021: 100 osób.

Dane statystyczne na koniec roku 2021 wskazują, że 60,00% mieszkańców z terenu gminy Miedźno jest w wieku produkcyjnym, 18,90% w wieku przedprodukcyjnym, a pozostałe 21,10% w wieku poprodukcyjnym.¹⁰

Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku - statystyki GUS za rok 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2021 roku w Gminie Miedźno zawarto 41 małżeństw (36 konkordatowych i 5 ślubów cywilnych). W tym samym roku w Księgach Stanu Cywilnego zarejestrowano 7 wyroków w sprawach rozwodowych.

W 2021 roku dla 16 par wystąpiono o nadanie Medalu za Długoletnie Pożycie Małżeńskie. Ze względu na pandemię i obowiązujące wówczas obostrzenia nie odbyła się uroczysta forma wręczenia medali, została ona przesunięta na bieżący rok kalendarzowy.

¹⁰ Bank Danych Lokalnych - dane dla Gminy Miedźno

Infrastruktura społeczno-techniczna

Oświata

Zadania z zakresu oświaty w Gminie Miedźno realizowane były w 2021 roku w trzech Zespołach Szkolno-Przedszkolnych:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Miedźnie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Ostrowach nad Okszą,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Mokrej.

W roku 2021 w gminie Miedźno mieściły się 3 placówki wychowania przedszkolnego, w których do 12 oddziałów uczęszczało 265 dzieci. Dla porównania w 2008 roku w gminie Miedźno mieściły się 3 przedszkola, w których do 8 oddziałów uczęszczało 170 dzieci. Wartym podkreślenia jest fakt, że na przestrzeni ostatnich lat opieką przedszkolną objęte zostały wszystkie chętne dzieci.

Tabela 2. Liczba dzieci w placówkach przedszkolnych

Rok	Liczba oddziałów	Liczba dzieci w placówkach przedszkolnych
rok 2019	12 oddziałów	265 dzieci
rok 2020	12 oddziałów	258 dzieci
rok 2021	12 oddziałów	265 dzieci

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych dostępnych w Raportach o stanie Gminy Miedźno

Aktualnie na terenie gminy Miedźno nie ma żadnego żłobka.

W 2021 roku w 37 oddziałach uczyło się 574 uczniów (292 kobiety oraz 282 mężczyzn). Dla porównania w 2008 roku w 25 oddziałach uczyło się 467 uczniów (236 kobiet oraz 231 mężczyzn). Na jeden oddział w szkole podstawowej przypada 16 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto w 2021 roku wynosi 90,68%.

Tabela 3. Liczba uczniów w szkołach podstawowych

Rok	Liczba oddziałów	Liczba uczniów w szkołach podstawowych
rok 2019	37 oddziałów	575 uczniów
rok 2020	37 oddziałów	587 uczniów
rok 2021	37 oddziałów	574 uczniów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych dostępnych w Raportach o stanie Gminy Miedźno

Ze względu na trwającą przebudowę budynku ZSP w Mokrej uczniowie Szkoły Podstawowej w Mokrej korzystają z budynku ZSP w Miedźnie, natomiast przedszkolacy z budynku ZSP w Ostrowach. Gmina zapewnia dowóz uczniów i dzieci do tych obiektów.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku w Zespołach Szkolno-Przedszkolnych zatrudnionych było 141 pracowników. Było to 94 nauczycieli i 47 pracowników obsługi i administracji.

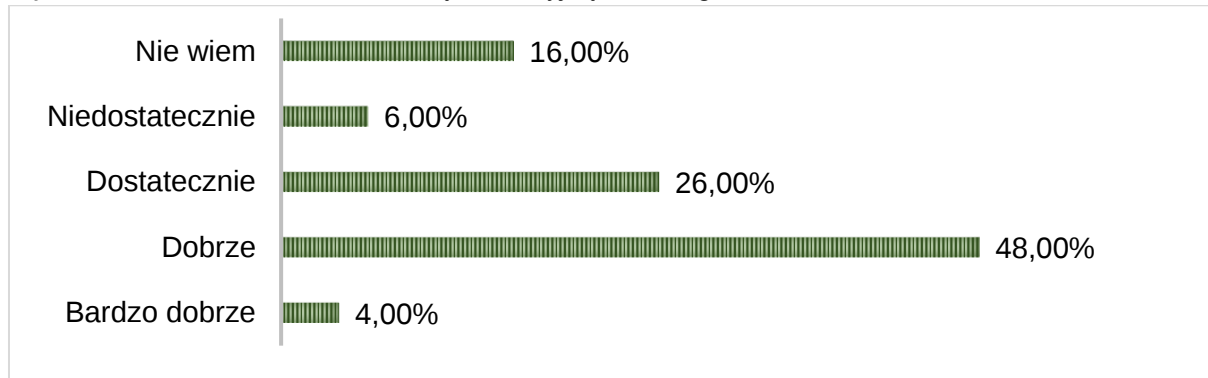
W ramach przygotowania dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przeprowadzono w czerwcu i lipcu 2021 roku badanie ankietowe wśród 100 dorosłych mieszkańców gminy Miedźno.

Gdy zapytano ich czy oferta opieki nad dziećmi do lat 3 w gminie zaspokaja potrzeby mieszkańców, tylko 12,00% badanych udzieliło odpowiedzi twierdzącej, natomiast 44,00% stwierdziło, że oferta gminy w tym zakresie nie jest wystarczająca i tyle samo nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

W przypadku oferty opieki przedszkolnej, 40,00% ankietowanych przyznało, że zaspokaja ona potrzeby mieszkańców, natomiast 14,00% wyraziło zdanie przeciwne. Pozostałe 46,00% respondentów nie wyraziło swojej opinii.

Ponadto, największy odsetek mieszkańców tj. 48,00% ocenił na poziomie dobrym ofertę edukacyjną szkół w gminie. Z kolei 26,00% przyznało, że oferta jest dostateczna, a 6,00% uznało ją za niedostateczną. Następnie 4,00% przyznało, iż oferta edukacyjna w gminie jest bardzo dobra. Pozostałe 16,00% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym temacie.

Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?

Opieka Zdrowotna

Gmina Miedźno w roku 2021 nie prowadziła bezpośrednio zadań związanych z zapewnieniem opieki medycznej mieszkańcom. Zadania te realizowane były przez Powiat Kłobucki za pośrednictwem Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kłobucku.

Mieszkańcy gminy Miedźno mają zapewnioną opiekę zdrowotną w Poradni Medycyny Rodzinnej w Miedźnie oraz w Poradni Ogólnej w Ostrowach.

W roku 2021 udzielono łącznie 20 924 porady w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej oraz 20 002 porady w ramach opieki podstawowej.

Na terenie gminy działają dwie ogólnodostępne apteki oraz jeden punkt apteczny, a co za tym idzie mieszkańcy mają relatywnie dobry dostęp do leków.

Z przedstawionych poniżej danych przez dwie poradnie funkcjonujące na terenie gminy wynika, iż na przestrzeni lat 2019-2021 zmalała liczba osób przebywających pod opieką lekarzy i pielęgniarek POZ w Poradni Medycyny Rodzinnej w Miedźnie, natomiast wzrosła liczba osób przebywających pod opieką lekarzy i pielęgniarek POZ w Ostrowach. Ponadto na terenie gminy realizowanych jest siedem programów profilaktycznych.

Poradnia Medycyny Rodzinnej w Miedźnie

Liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ:

- rok 2019 – 3 876 osób;
- rok 2020 – 3 856 osób;
- rok 2021 – 3 736 osób.

Liczba osób przebywających pod opieką pielęgniarek POZ:

- rok 2019 – 3 976 osób;
- rok 2020 – 3 940 osób;
- rok 2021 – 3 843 osoby.

Poradnia Ogólna w Ostrowach

Liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ:

- rok 2019 – 2 330 osób;
- rok 2020 – 2 339 osób;
- rok 2021 – 2 361 osób.

Liczba osób przebywających pod opieką pielęgniarek POZ:

- rok 2019 – 2 300 osób;
- rok 2020 – 2 343 osoby;
- rok 2021 – 2 347 osób.

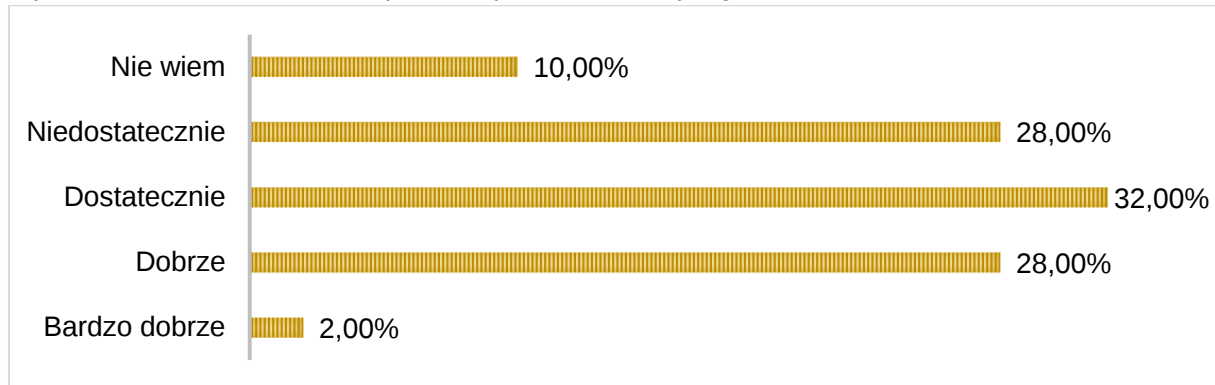
Tabela 4. Programy profilaktyczne realizowane na terenie gminy Miedźno

Programy profilaktyczne realizowane w poradniach na terenie gminy Miedźno

- Program Profilaktyki Chorób Układu Krążenia,
- Program Profilaktyki Chorób Odytoniowych,
- Regionalny Program Rehabilitacji Osób z Chorobami Przewlekłymi Układu Kostno-Stawowego i Mięśniowego,
- Profilaktyka 40 Plus,
- Ogólnopolski Program Profilaktyki Pierwotnej i Wczesnego Wykrywania Reumatoidalnego Zapalenia Stawów,
- Program Badań Przesiewowych Raka Jelita Grubego,
- Program DDOM – dzienny dom opieki medycznej.

Idąc dalej, 32,00% ankietowanych przyznało, że gmina jest dostatecznie przygotowana w tym zakresie. Kolejno 28,00% mieszkańców, biorących udział w badaniu ankietowym oceniła na poziomie dobrym ofertę gminy w zakresie ochrony zdrowia. Następnie 28,00% stwierdziło, że oferta usług medycznych jest niedostateczna. Kolejno 2,00% określiło poziom opieki zdrowotnej jako bardzo dobry, a pozostałe 10,00% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej w gminie?

Bezpieczeństwo

Główne zadania w zakresie ochrony bezpieczeństwa mieszkańców oraz utrzymania porządku publicznego realizuje Komenda Powiatowa Policji w Kłobucku. Ponadto na terenie gminy Miedźno funkcjonuje 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Kłobucku podejmowane są działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży zarówno na drogach, jak i środowisku szkolnym.

Za zagadnienia związane ze sprawami z obszarów zarządzania kryzysowego, obronności państwa, obrony cywilnej i zabezpieczenia przeciwpożarowego odpowiadał w 2021 roku Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy.

W 2021 roku w gminie Miedźno stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 87 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 11,62 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa śląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Miedźno wynosi 81,50% i jest większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa śląskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Miedźno najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 5,82 (wykrywalność 83%) oraz przeciwko mieniu - 3,61 (wykrywalność 50%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,32 (100%), o charakterze gospodarczym - 2,92 (60%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,38 (96%)¹¹.

¹¹ Polska w liczbach- dane dla Gminy Miedźno

Z danych przedstawionych przez Policję wynika, iż na terenie gminy Miedźno najczęściej dochodzi do interwencji z powodu zakłócania porządku publicznego.

Tabela 5. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu

Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu w roku:		
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	rok 2019	20
	rok 2020	11
	rok 2021	25
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu	rok 2019	4
	rok 2020	3
	rok 2021	1
zakłócanie porządku publicznego	rok 2019	31
	rok 2020	30
	rok 2021	33
podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	rok 2019	1
	rok 2020	0
	rok 2021	0
liczba wypadków pod wpływem alkoholu	rok 2019	0
	rok 2020	1
	rok 2021	1
osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	rok 2019	5
	rok 2020	6
	rok 2021	7

Najczęstszym przestępstwem na terenie gminy Miedźno było fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną, jednak na przestrzeni lat 2019-2021 możemy zaobserwować spadek takich incydentów.

Tabela 6. Przestępstwa na terenie gminy

Przestępstwa na terenie gminy		
kradzież z włamaniem	rok 2019	0
	rok 2020	0

	rok 2021	2
fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	rok 2019	8
	rok 2020	8
	rok 2021	4
pobicie	rok 2019	4
	rok 2020	1
	rok 2021	1
uszkodzenie mienia	rok 2019	3
	rok 2020	4
	rok 2021	3
kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	rok 2019	0
	rok 2020	1
	rok 2021	0
kradzież mienia	rok 2019	8
	rok 2020	4
	rok 2021	5
inne	rok 2019	36
	rok 2020	27
	rok 2021	37

Artykuł KK Kwalifikacja prawna wszczętych / stwierdzonych / zakończonych postępowań:

Rok 2019 np.:

- znęcanie się nad rodziną – 9 / 6 / 9
- groźba karalna – 2 / 0 / 2
- uchylanie się od płacenia alimentów – 8 / 2 / 8
- inne – 36 / 25 / 36

Rok 2020 np.:

- znęcanie się nad rodziną – 10 / 8 / 10
- groźba karalna – 3 / 2 / 3
- uchylanie się od płacenia alimentów – 4 / 1 / 4

- inne – 38 / 24 / 38

Rok 2021 np.:

- znęcanie się nad rodziną – 5 / 3 / 5
- groźba karalna – 2 / 1 / 2
- uchylanie się od płacenia alimentów – 5 / 2 / 5
- inne – 46 / 27 / 46

Statystyki Komendy Powiatowej Policji w Kłobucku wskazują, że ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety oraz dzieci, a mężczyźni jej sprawcami. Na przestrzeni lat 2019-2021 zmalała liczba ofiar przemocy w rodzinie. W 2020 roku wszczęto najwięcej procedur NK.

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:

- rok 2019 - wszczęcie 22 procedur NK;
- rok 2020 - wszczęcie 27 procedur NK;
- rok 2021 - wszczęcie 13 procedur NK.

Kultura i sport

Instytucjami odpowiedzialnymi za działalność kulturalną na terenie gminy Miedźno są Gminny Ośrodek Kultury w Miedźnie oraz jego komórki organizacyjne – Biblioteka Publiczna w Miedźnie, Filia Biblioteki Publicznej w Mokrej, Filia Biblioteki Publicznej w Ostrowach nad Okszą oraz Klub młodzieżowy w Ostrowach nad Okszą.

GOK prowadzi działalność w zakresie promocji czytelnictwa, edukacji artystycznej oraz organizacji wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych. W strukturze GOK funkcjonują dodatkowo: Biblioteka Publiczna i Muzeum Kultury Przeworskiej i Izba Pamięci Wołyńskiej Brygady Kawalerii.

W 2021 roku w GOK zatrudnionych na umowę o pracę było 12 osób (dyrektor, księgowa, 3 bibliotekarzy, 2 kustoszy, 3 instruktorów, informatyk oraz pracownik obsługi). GOK współpracował na podstawie 79 umów zlecenia z 4 instruktorami zajęć artystycznych.

W roku 2021, pomimo okresowo obowiązujących ograniczeń związanych z panującą pandemią SARS – COVID 19, Gminny Ośrodek Kultury zorganizował kilkanaście wydarzeń artystycznych.

W obszarze dydaktyki Ośrodek prowadził naukę gry na pianinie i na gitarze, naukę śpiewu i tańca towarzyskiego, warsztaty teatralne i plastyczne, pracownię malarską, dodatkowe zajęcia umuzykalniające. Kadra odpowiedzialna za prowadzenie tych zajęć to osoby będące absolwentami wyższych uczelni artystycznych bądź pedagogicznych.

Na szczególną uwagę zasługuje oferta wakacyjna GOK-u, która od lat jest stale rozbudowywana. W 2021 roku dzieci i młodzież z gminy mogli z niej korzystać przez pięć dni w tygodniu w miesiącach: lipiec oraz sierpień przez całe wakacje. Zorganizowano wówczas m.in. warsztaty: ceramiczne, muzyczne, kulinarne, biologiczne, informatyczne, modelarskie, plastyczne, zawody strzeleckie oraz cotygodniowe jedno- i dwudniowe wycieczki.

Według danych z 2021 w gminie Miedźno działały 3 biblioteki i filie publiczne posiadające księgozbiór liczący 14 074 wolumeny. We wszystkich placówkach zatrudnionych było 5 pracowników. Dla porównania w 2008 roku działały 3 biblioteki i filie posiadające księgozbiór liczący 22 504 wolumeny.

Pracownicy biblioteki systematycznie przeprowadzają lekcje biblioteczne, w których uczestniczą uczniowie szkół. W 2021 roku tradycyjnie zorganizowane zostały: Noc Bibliotek oraz Narodowe Czytanie.

Obok wspomnianej aktywności, w Bibliotece Publicznej w Miedźnie zostały zorganizowane następujące akcje czytelnicze (stacjonarne oraz on-line): Mała książka, wielki człowiek, Z miłości do książki, Spacer do biblioteki, kurs fotograficzny z nagrodami książkowymi, czytelniczy kalendarz adwentowy, Lemoniada z okazji obchodów roku Lema.

Wspieraniem i upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu na terenie gminy zajmują się cztery kluby sportowe:

- Klub Sportowy „GROM” Miedźno;
- Ludowy Klub Sportowy „Naprzód Ostrowy”;
- Uczniowski Klub Żeglarski „Wicher” Miedźno;
- Uczniowski Klub Sportowy „Tytan” Ostrowy nad Okszą – Sekcje Siatkarskie.

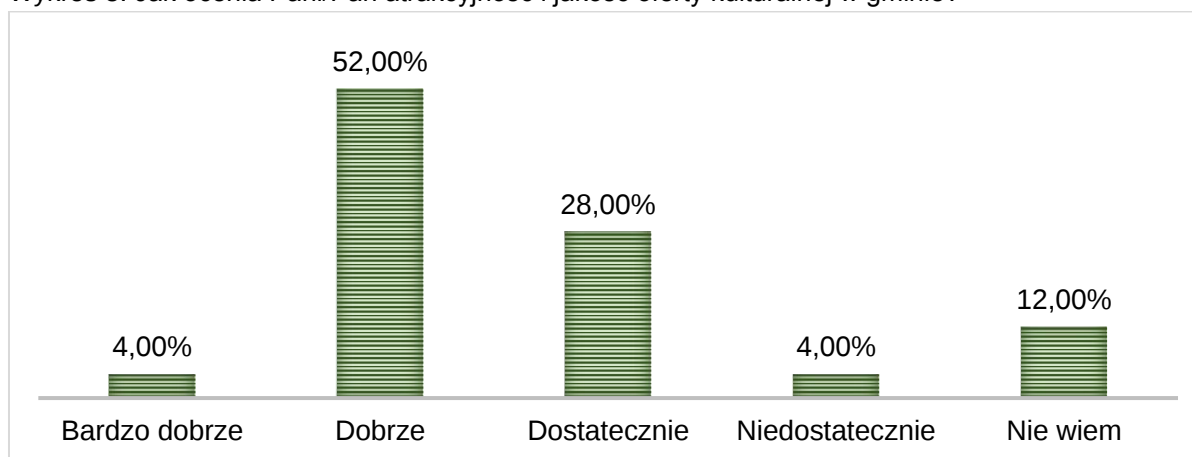
W gminie organizowane są imprezy sportowo-rekreacyjne oraz turnieje, m.in.: Turniej Halowej Piłki Nożnej Dzikich Drużyn, Coca Cola CUP, Powiatowy Turniej Halowej Piłki Nożnej Samorządowców, Turniej Tenisa Stołowego, Turniej Oldbojów w Piłce Siatkowej. Obszary, w których realizowane są działania obejmujące kulturę fizyczną, to wychowanie fizyczne, rekreacja i turystyka, rehabilitacja ruchowa oraz sport. Zaplecze sportowo-rekreacyjne gminy tworzą szkolne sale gimnastyczne i boiska sportowe oraz:

- kompleks boisk sportowych „ORLIK 2012” w Miedźnie;
- obiekt sportowy im. Ludwika Bodziachowskiego w Miedźnie, w skład którego wchodzi dwa boiska do piłki nożnej oraz kort tenisowy;

- stadion sportowy LKS-u „Naprzód Ostrowy” w Ostrowach nad Okszą: dwa boiska do piłki nożnej,
- boisko asfaltowe do koszykówki plażowej, piłki siatkowej oraz kort tenisowy, a także budynek klubowy z węzłem sanitarnym;
- hala sportowa w Ostrowach nad Okszą (przy Zespole Szkół w Ostrowach nad Okszą)– w hali można grać w koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną i halówkę, jest też siłownia;
- siłownia „pod chmurką” w Ostrowach nad Okszą.

Jakość oferty kulturalnej gminy większość mieszkańców tj. 52,00% oceniło na poziomie dobrym. Kolejno 28,00% przyznało, że zasoby gminy w tym zakresie są dostateczne, a 4,00% stwierdziło, że bardzo dobre. Zdaniem 4,00% respondentów oferta kulturalna jest niedostateczna. Pozostałe 12,00% badanych nie wyraziło swojej opinii.

Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?

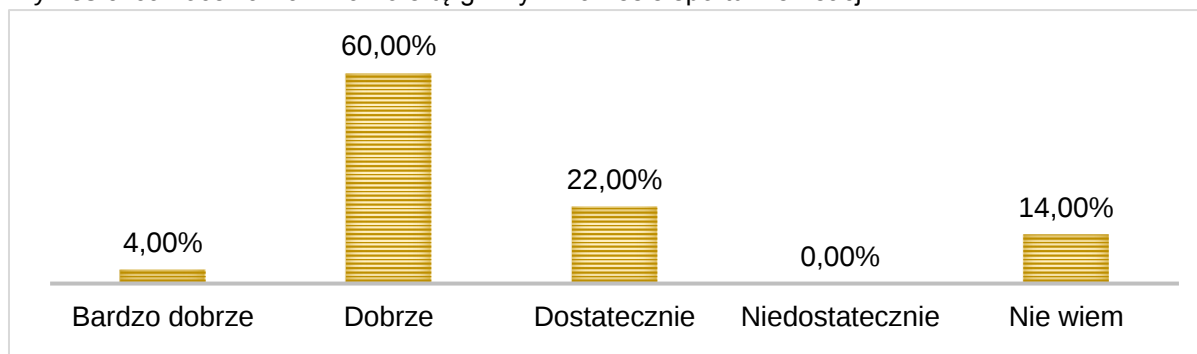

Gdy zapytano ankietowanych jakich placówek kulturalnych lub form zajęć artystycznych brakuje w gminie lub dostęp do nich jest ograniczony, najczęściej wymieniali kino, teatr. Pojawiły się również odpowiedzi wskazujące na zbyt małą ilość zajęć bezpłatnych dla dzieci oraz seniorów.

Ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, 60,00% mieszkańców oceniło na poziomie dobrym. Z kolei, 22,00% uznało, że zasoby gminy są dostateczne, a 4,00% stwierdziło,

że bardzo dobre. Pozostałe 14,00% badanych przyznało, że oferta gminy w tym zakresie jest niedostateczna.

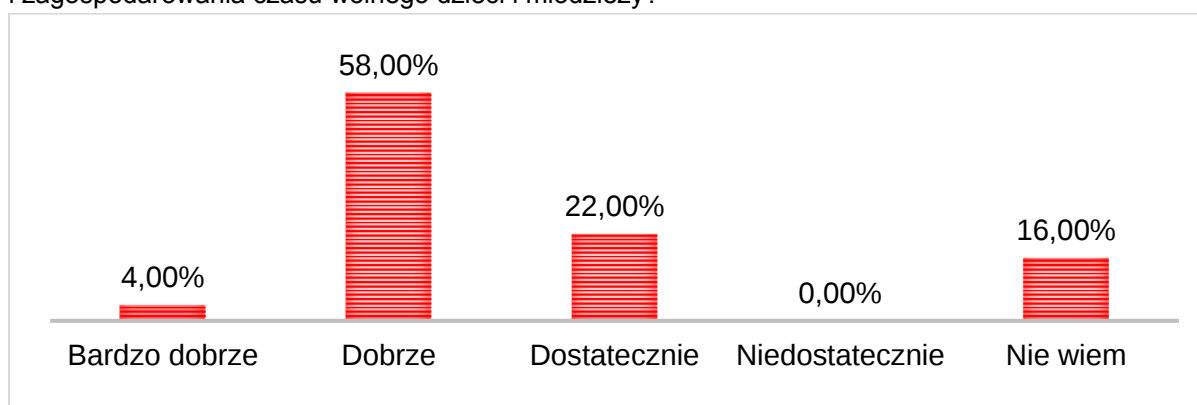
Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji?

Wśród działań i inwestycji, które należałoby podjąć w gminie w celu pełniejszego dostosowania oferty w zakresie sportu i rekreacji mieszkańcy wskazywali najczęściej utworzenie ścieżek rowerowych. Jako zasadne wskazano poszerzenie oferty zajęć sportowych i ruchowych, skierowanej do dzieci oraz stworzenie siłowni terenowej na terenie gminy Miedźno.

Ponadto, 58,00% ankietowanych mieszkańców dobrze oceniło działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Z kolei, 22,00% przyznało, iż działania gminy w tym zakresie są dostateczne. Następnie 4,00% przyznało, że oferta gminy w tym zakresie jest bardzo dobra. Pozostałe 16,00% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?

Turystyka i rekreacja

Walory przyrodniczo-krajoznawcze gminy i dobry stan naturalnego środowiska są warunkami umożliwiającymi rozwój turystyki. Mocnym atutem turystycznego aspektu gminy jest zbiornik wodny „Ostrowy” na rzece Biała Oksza. Jest to akwen retencyjno-rekreacyjny. Bezpośrednio przy zbiorniku znajduje się teren stanowiący zaplecze dla potrzeb rekreacji wodnej. Zagospodarowana działka wyposażona jest w grille z zadaszeniem wraz z ławkami i stolikami, boisko do piłki plażowej, scenę z zadaszeniem, drewniany plac zabaw dla dzieci, magazyn na sprzęt pływający oraz sanitariaty.

Na terenie gminy wytyczona została ścieżka edukacyjna historyczno-przyrodnicza, która ma długość ok. 30 km. Rozpoczyna się w miejscowości Wilkowiecko, prowadzi poprzez wsie Mokra, Wapiennik, Miedźno, Ostrowy nad Okszą, Rywaczki, a kończy w Nowym Folwarku. W jej ramach powstało kilka tras rowerowych, które prezentują dziedzictwo historyczne, kulturowe i przyrodnicze gminy. Głównym motywem ścieżki jest upamiętnienie walk Wołyńskiej Brygady Kawalerii.

W 2010 roku w Mokrej powstało Muzeum Kultury Przeworskiej i Izba Pamięci Bitwy pod Mokrą. Budynek zlokalizowany jest przy Szkole Podstawowej im. Bohaterów Walk pod Mokrą 1939 r. Mokra zasłynęła w historii Polski poprzez przeprowadzoną bitwę, która była jednym z pierwszych starć zbrojnych Wojska Polskiego podczas II wojny światowej, które są godne upamiętnienia. Na polu bitwy corocznie odbywają się uroczystości patriotyczne z udziałem turystów, władz wojewódzkich i krajowych. W muzeum zgromadzone zostały eksponaty z walk wrześniowych oraz znaleziska z wykopalisk archeologiczno-cmentarnych ciałopalnych z okresu wpływów rzymskich, które znajdowały się wcześniej w Izbie Pamięci Szkoły Podstawowej w Mokrej.

Warte obejrzenia są również pomniki przyrody gminy Miedźno. Są to m. in. 400-letnie dęby, pozostałości dawnych borów oraz Leśnictwo Nowy Folwark - gospodarstwo o powierzchni 150 ha, które jest również pięknym obiektem przyrodniczym. Dolina Okszy, powyżej i poniżej wsi Ostrowy, otoczona jest pięknymi lasami sosnowymi i wraz

z rzeką Liswartą, mnóstwem grzybów i ryb stanowią atrakcje turystyczne gminy Miedźno¹².

Wśród zabytków gminy Miedźno należy wyróżnić m.in.:

- Kościół parafialny pod wezwaniem św. Katarzyny Aleksandryjskiej, z oryginalną, pochodzącą z końca XIX wieku polichromią;
- Kaplicę cmentarną zbudowaną ok. 1840 r. przez Miączyńskich, w podziemiach której pochowany jest wojewoda Miączyński i jego rodzina;
- Grób powstańców styczniowych z 1863 r. oraz zbiorową mogiłę żołnierzy Wołyńskiej Brygady Kawalerii na cmentarzu w Miedźnie;
- Drewniany kościół w Mokrej z 1708 r.;
- Cmentarzyk choleryczny z 1867 r. przy drodze Miedźno – Ostrowy;
- Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja Boboli w Ostrowach;
- Stanowisko archeologiczne – cmentarzysko ciałopalne z okresu wpływów rzymskich w Mokrej¹³.

W Ostrowach nad Okszą funkcjonuje Gospodarstwo Agroturystyczne „Pod Żaglami”, posiadające 12 miejsc noclegowych w pokojach czteroosobowych oraz pole namiotowe i pole kempingowe z nowocześnie wyposażonymi sanitariatami i prysznicami. Gospodarstwo oferuje własny staw z wyspą, na której można rozbić namiot, łowić ryby, grillować i spędzać mile czas przy ognisku¹⁴.

¹² Gmina Miedźno- informacje turystyczne

¹³ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2016-2021

¹⁴ Stan na 25.06.2021 rok

Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju.

W 2021 roku na terenie gminy Miedźno siedzibę miało 16 organizacji pozarządowych. Było to:

- **12 stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym (w tym 2 kluby sportowe, 6 ochotniczych straży pożarnych i 1 fundacja):** Klub Sportowy „Grom” Miedźno, Ludowy Klub Sportowy „Naprzód” Ostrowy, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Miejscowości Władysławów, Regionalne Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne w Miedźnie, Stowarzyszenie Kobiet Kreatywnych XXI Wieku, Ochotnicza Straż Pożarna w Miedźnie, Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrowach Nad Okszą, Ochotnicza Straż Pożarna w Kołaczkowicach, Ochotnicza Straż Pożarna w Borowej, Ochotnicza Straż Pożarna we Władysławowie, Ochotnicza Straż Pożarna w Mokrej oraz Fundacja „Pokoloruj Marzenia”;
- **1 Uczniowski Klub Sportowy:** Uczniowski Klub Sportowy „Tytan” Ostrowy Nad Okszą ;
- **3 Koła Gospodyń Wiejskich:** w Miedźnie, we Władysławowie oraz w Mokrej.

Działalność prowadził także Hufiec Kłobuck Związku Harcerstwa Polskiego (w Zespołach Szkolno-Przedszkolnych w Miedźnie i Ostrowach nad Okszą) oraz mający siedzibę w Kłobucku Klub Sportowy „Wojownik”.

Współpraca gminy Miedźno z organizacjami pozarządowymi w 2021 roku obejmowała zarówno formę finansową, jak i pozafinansową. Wsparcie finansowe dla przedmiotowych organizacji udzielone zostało na podstawie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych oraz dotacji na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej dla Ochotniczych Straży Pożarnych.

Rynek pracy

Zgodnie z danymi GUS na koniec roku 2021, w Gminie Miedźno pracowało 409 osób, w tym 64,79% wszystkich pracujących ogółem stanowiły kobiety, a 35,21% mężczyźni. Na przestrzeni lat 2017-2021 ogólna liczba osób pracujących w gminie zmalała o 10,31%. W 2021 roku w gminie na 1000 mieszkańców ogółem pracowało około 55 osób.

Tabela 7. Liczba osób pracujących w Gminie Miedźno w latach 2017-2021

Liczba osób pracujących w gminie	
pracujący ogółem	
rok 2017	456 osób
rok 2018	429 osób
rok 2019	445 osób
rok 2020	425 osób
rok 2021	409 osób
pracujące kobiety	
rok 2017	313 kobiet
rok 2018	310 kobiet
rok 2019	308 kobiet
rok 2020	305 kobiet
rok 2021	265 kobiet
pracujący mężczyźni	
rok 2017	143 mężczyzn
rok 2018	119 mężczyzn
rok 2019	137 mężczyzn
rok 2020	120 mężczyzn
rok 2021	144 mężczyzn

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na dzień 31 grudnia 2021 roku liczba osób posiadających status osoby bezrobotnej, zarejestrowanej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kłobucku wynosiła 249 osób. Było to o 21 osób mniej niż w roku ubiegłym. W ciągu roku liczba ta wahała się pomiędzy 241 w październiku, a 272 osobami w lutym i marcu.

Na przestrzeni lat 2019-2020 widoczny jest wzrost udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Jednak na koniec roku 2021 współczynnik ten spadł i wynosił 5,60% (6,90% wśród kobiet i 4,40% wśród mężczyzn).

Gospodarka

Podstawową dziedziną gospodarki jest rolnictwo. Tereny uprawne znajdują się głównie w centralnej części Gminy. Tereny leśne stanowią około 42% powierzchni Gminy, zajmując jej wschodnią, północno — wschodnią i zachodnią część. W prowadzonej przez mieszkańców działalności przemysłowej zdecydowanie dominują drobna działalność wytwórcza i usługowa. Ze względu na uwarunkowania przyrodnicze (las i dorzecze Białej Okszy i Liswarty) rozwija się zabudowa rekreacyjna i letniskowa.

W gminie Miedźno w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowane były 692 podmioty gospodarki narodowej, z czego 620 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 65 nowych podmiotów, a 27 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2021 najwięcej (75) podmiotów zarejestrowano w roku 2018, a najmniej (40) w roku 2010. W tym samym okresie najwięcej (64) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, najmniej (20) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku.

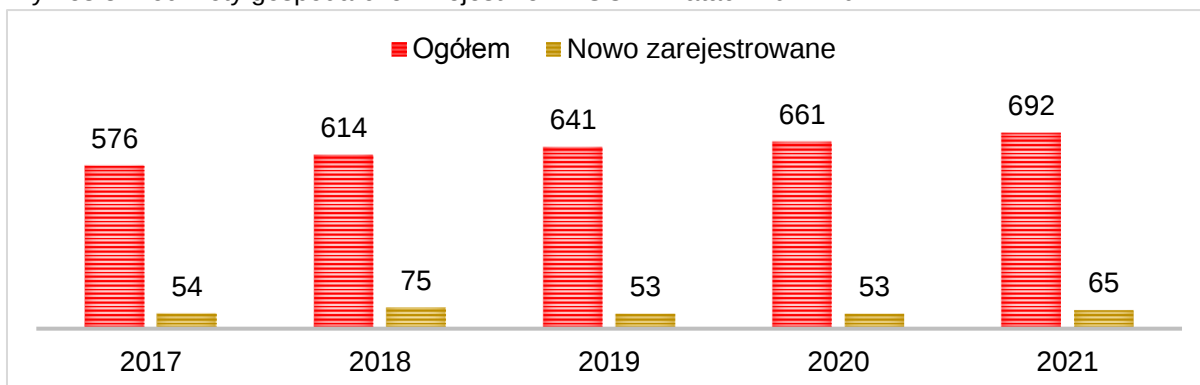
Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Miedźno najwięcej (19) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (673) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników.

4,6% (32) podmiotów jako rodzaj działalności deklaroowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaroowało 35,1% (243) podmiotów, a 60,3% (417) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Miedźno najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (26,6%) oraz budownictwo (21,6%).

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się stały wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie powyższych danych można wnioskować, iż warunki do rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej są sprzyjające, a działania gminy w zakresie wspierania i rozwoju przedsiębiorczości przyczyniają się do poprawy stanu gospodarki lokalnej.

DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY MIEDŹNO

Na początku badania mieszkańców poproszono o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym na terenie gminy Miedźno. Przyjętą w tym pytaniu miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”.

Poniższa tabela przedstawia skalę ważności poszczególnych problemów wskazaną przez mieszkańców w trakcie badania.

Tabela 8. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie gminy Miedźno

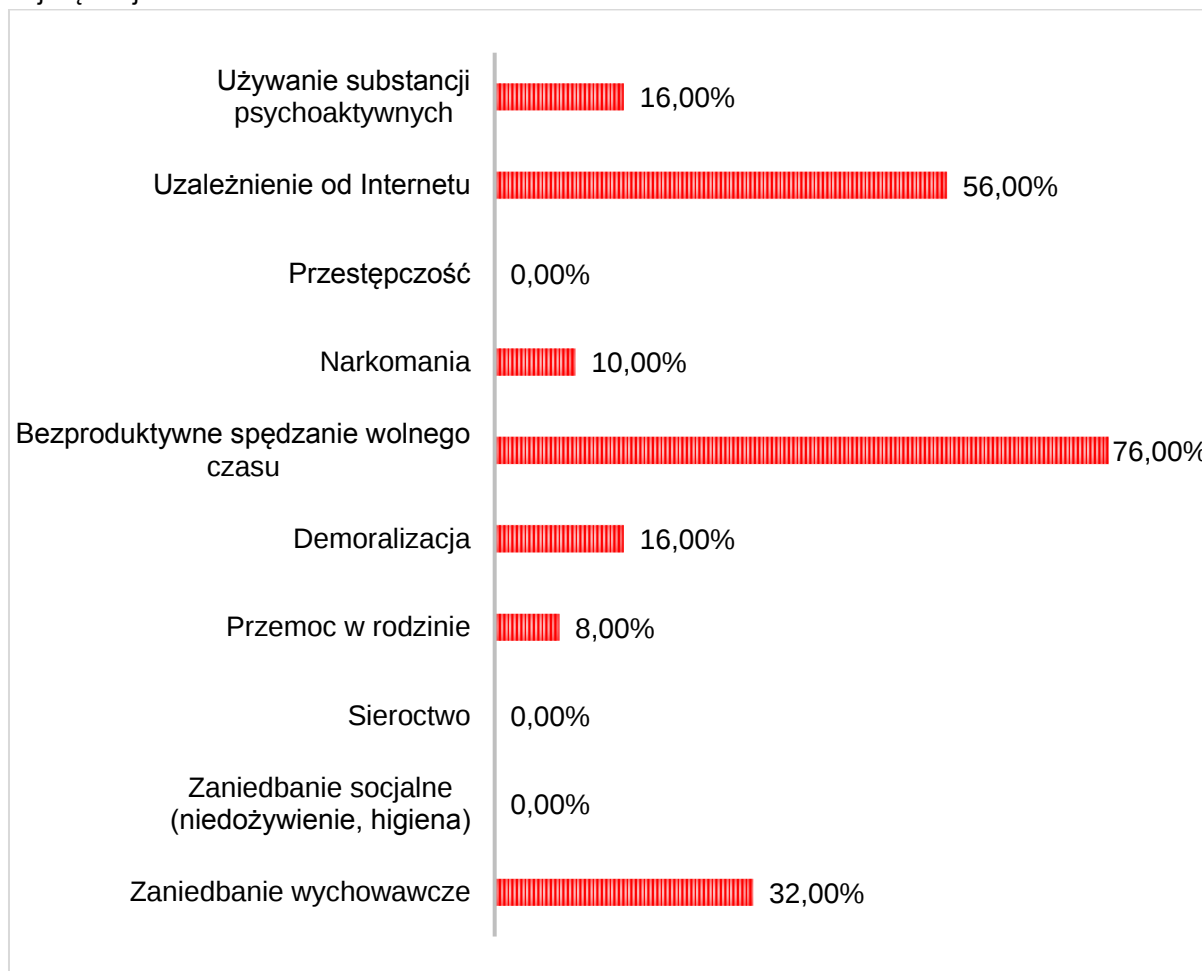
Problemy społeczne	Średnia ważona problemu
alkoholizm	3,26
narkomania	2,58
wzrost przestępczości	2,32
nowe substancje psychoaktywne (dopalacze)	2,82
bezrobocie	2,46
ubóstwo	2,32

Jak wynika z badań, ankietowani mieszkańcy w hierarchii problemów najwyżej usytuowali alkoholizm, którego ważność została oceniona na poziomie 3,26. Stosunkowo wysoka pozycja zjawiska alkoholizmu jednoznacznie wskazuje priorytetowy kierunek działań, jakie powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ważność pozostałych problemów, występujących na terenie gminy Miedźno została oceniona przez mieszkańców na nieco niższych poziomach. Na kolejnych pozycjach pod względem ważności znalazł się problem nowych substancji psychoaktywnych oraz problem narkomanii.

Mieszkańcy zostali również zapytani jakie negatywne zjawiska dostrzegają na terenie gminy w odniesieniu do dzieci i młodzieży. Jak wynika z odpowiedzi najbardziej zauważalnym problemem jest bezproduktywne spędzanie czasu wolnego wskazane przez 76,00% badanych mieszkańców. Kolejno 56,00% wskazało na uzależnienie od Internetu, a 32,00% na zaniedbanie wychowawcze. Następnie 16,00% wskazało na demoralizację oraz na używanie substancji psychoaktywnych. Z kolei, 10,00% zaznaczyło narkomanię, a 8,00% przemoc w rodzinie.

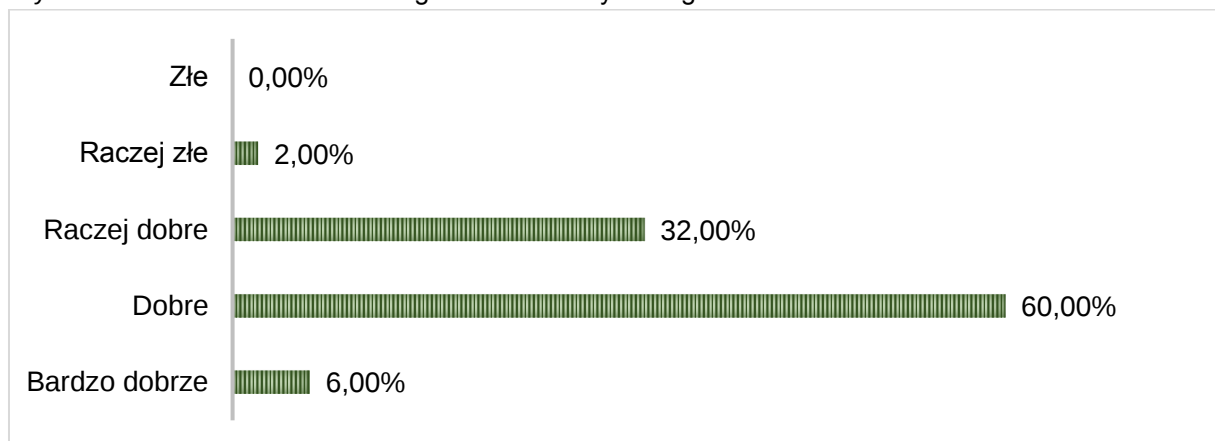
Wykres poniżej przedstawia rozkład poszczególnych odpowiedzi respondentów. Każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, stąd też suma jest większa niż 100%.

Wykres 9. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej?

Ogólne warunki życia w gminie Miedźno mieszkańcy najczęściej oceniali jako dobre. Taką odpowiedź wskazało 60,00% respondentów. 32,00% oceniło je na poziomie raczej dobrym, 6,00% na poziomie bardzo dobrym, a pozostałe 2,00% stwierdziło, iż są one raczej złe.

Wykres 10. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w gminie?

Problemy w obszarze pomocy społecznej

Zgodnie z art. 2. ust. 1. ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z art. 3. w/w ustawy pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W MIEDŹNIE

Zadania pomocy społecznej w gminie wykonuje ośrodek pomocy społecznej w gminie Miedźno. Realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, kieruje się ustaleniami przekazanymi przez Wojewodę, natomiast wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, kieruje się ustaleniami Wójta. GOPS koordynuje realizację strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka; Kierownik ośrodka pomocy społecznej może wytaczać na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne.

Prawną podstawą działalności GOPS jest przede wszystkim ustawa o pomocy społecznej oraz Statut przyjęty uchwałą Nr 128/XVI/2020 Rady Gminy w Miedźnie z dnia 15 kwietnia 2020 r.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W MIEDŹNIE

W 2021 r. w Ośrodku było zatrudnionych na umowę o pracę 16 osób (13,38 etatu):

- 1) Kierownik GOPS;
- 2) Koordynator Zespołu Świadczeń ds. Rodziny;
- 3) Koordynator Zespołu Pomocy Środowiskowej;
- 4) pracownicy socjalni – 5 osób (2 osoby na zastępstwo);
- 5) opiekunki środowiskowe - 2 osoby.
- 6) pozostali pracownicy biurowi - 6 osób.

Z danych przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie wynika, iż na przestrzeni lat 2019-2021 zmalała ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz liczba rodzin korzystających ze świadczeń z powodu problemów uzależnień, w tym z powodu alkoholizmu.

Tabela 9. Osoby korzystające z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną		
rodziny korzystające ze świadczeń GOPS	rok 2019	84 rodziny
	rok 2020	67 rodzin
	rok 2021	63 rodziny
liczba osób w rodzinach	rok 2019	173 osoby
	rok 2020	128 osób
	rok 2021	106 osób
rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	rok 2019	6 rodzin
	rok 2020	3 rodziny
	rok 2021	2 rodziny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Miedźnie

Najczęstszą formą udzielanej pomocy były świadczenia pieniężne lub niepieniężne. Spośród świadczeń pieniężnych w roku 2021 najwyższą kwotę wypłacono w ramach zasiłków stałych. Pomocą w formie świadczenia jakim jest zasiłek stały objętych zostało 20 osób niezdolnych do pracy ze względu na wiek lub niepełnosprawność.

Drugą pod względem wielkości grupą świadczenia pieniężnego wypłaconego przez GOPS były zasiłki celowe. Przyznawane były w szczególnie uzasadnionych sytuacjach osobom bezrobotnym, chorym, niepełnosprawnym, rodzinom wielodzietnym, szczególnie z przeznaczeniem na zakup opału, leków i żywności oraz dopłaty do posiłków. Trzecią grupę świadczeń pieniężnych stanowiły zasiłki okresowe.

Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej w roku 2021 związane były głównie z pomocą w zakresie udzielania schronienia, opłacenia pobytu w domach pomocy społecznej oraz świadczenia usług opiekuńczych. W ramach ww. świadczeń największą kwotę przeznaczono na odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej.

Oddzielną niepieniężną formą wsparcia z pomocy społecznej jest „praca socjalna”. Celem pracy socjalnej jest wspieranie lub wywoływanie zmiany funkcjonowania osoby i rodziny, zmiany otoczenia oraz wzmocnienia potencjału osób do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych. Głównymi adresatami pracy socjalnej były rodziny dotknięte przemocą w rodzinie oraz rodziny, w których problem stanowił alkohol. Praca socjalna jest działalnością wielowymiarową, interdyscyplinarną, łączy w sobie zadania diagnostyczne, animacyjne, informacyjne, motywacyjne. Jest procesem, który trudno przedstawić w statystykach, tabelach i wykresach.

Tabela 10. Rodzaje świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych

Rodzaje pomocy udzielanej przez GOPS			
świadczenia pieniężne	rok 2019	145 osób	72 świadczenia
	rok 2020	110 osób	60 świadczeń
	rok 2021	82 osoby	52 świadczenia
świadczenia niepieniężne	rok 2019	84 osoby	42 świadczenia
	rok 2020	48 osób	24 świadczenia
	rok 2021	33 osoby	12 świadczeń
pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej	rok 2019	125 osób	65 świadczeń
	rok 2020	123 osoby	66 świadczeń
	rok 2021	54 osoby	23 świadczenia
usługi opiekuńcze	rok 2019	8 osób	2 835 świadczeń
	rok 2020	8 osób	1 092 świadczenia
	rok 2021	9 osób	1 055 świadczeń

odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	rok 2019	4 osoby	38 świadczeń
	rok 2020	5 osób	44 świadczenia
	rok 2021	5 osób	46 świadczeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Miedźnie

Analiza powodów udzielania pomocy społecznej pozwala na wskazanie, że w 2021 roku kluczowymi przyczynami korzystania ze wsparcia była niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba i bezrobocie. Należy zauważyć, że w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna dysfunkcja.

Pracownicy socjalni przeprowadzili 166 rodzinnych wywiadów środowiskowych. Z zakresu pomocy społecznej wydano 149 decyzji administracyjnych.

Tabela 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu:

Powody przyznawania pomocy społecznej		
niepełnosprawność	Rok 2019	29 rodzin
	Rok 2020	32 rodziny
	Rok 2021	31 rodzin
bezrobocie	Rok 2019	37 rodzin
	Rok 2020	29 rodzin
	Rok 2021	23 rodziny
ubóstwo	Rok 2019	9 rodzin
	Rok 2020	5 rodzin
	Rok 2021	1 rodzina
bezradności opiek. wych.	Rok 2019	31 rodzin
	Rok 2020	7 rodzin
	Rok 2021	2 rodziny
długotrwała lub ciężka choroba	Rok 2019	44 rodziny
	Rok 2020	20 rodzin
	Rok 2021	25 rodzin
przemoc w rodzinie	Rok 2019	0
	Rok 2020	0
	Rok 2021	1 rodzina
inne:	Rok 2019	8 rodzin
	Rok 2020	7 rodzin
	Rok 2021	2 rodziny

Na przestrzeni lat 2019-2021 wzrosła liczba wszczętych przez GOPS procedur „Niebieskie Karty”.

Tabela 12. Procedura „Niebieskie Karty”

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:		
Wszczęcie procedur	Rok 2019	9
	Rok 2020	20
	Rok 2021	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Miedźnie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021 r. realizował Rządowy Program tj. „Posiłek w szkole i w domu”, Karta Dużej Rodziny. W ramach Programu „Posiłek w szkole i domu” pomocą w formie świadczenia pieniężnego z przeznaczeniem na zakup żywności objęto 24 osoby z 24 rodzin, którym wypłacono 67 świadczeń. Inną formą pomocy realizowaną w ramach Programu było dożywianie uczniów w szkołach. Dożywianiem objęto 9 uczniów.

W 2021 roku 21 rodzinom wy-dano 69 Kart Dużej Rodziny. Program Karta Dużej Rodziny (KDR) to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+, zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej.

Odrębny rodzaj działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiły działania z zakresu polityki rodzinnej, którą realizował Zespół Świadczeń ds. Rodziny. W ramach wydatków przeznaczonych na politykę prorodzinną największą kwotę przeznaczono na realizację świadczenia wychowawczego (500+). Wypłacono 16 141 świadczeń. Drugim świadczeniem pod względem wysokości poniesionych środków w 2021 roku to świadczenia rodzinne. Świadczenia rodzinne w 2021 roku uzyskało 310 rodzin. Trzecim świadczeniem realizowanym w Zespole Świadczeń ds. Rodziny był fundusz alimentacyjny. W 2021 roku dla 10 rodzin wypłacono 119 świadczeń.

W 2021 roku, ze względu na zmianę przepisów prawa Ośrodek zaprzestał wypłacania jednorazowych świadczeń z Rządowego Program „Dobry Start”, a w czerwcu 2022

roku wypłacania świadczenia wychowawczego (500+). Zadania te przejął od gmin Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2021 realizował działania z obszaru pomocy materialnej o charakterze socjalnym przysługujący uczniom do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia. Ośrodek przyznał świadczenia dla uczniów w postaci stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych. Ogólna liczba uczniów która otrzymała stypendium szkolne w 2021 r. wyniosła 39.

Przy realizacji zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Kłobucku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku, Sądem Rejonowym w Częstochowie, Komendą Powiatową Policji w Kłobucku, zespołami szkolno- przedszkolnymi na terenie gminy, Zespołem Opieki Zdrowotnej w Kłobucku (przychodnie lekarskie na terenie gminy), Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy „AGAPE” w Częstochowie z Bankiem Żywności.

W ramach przygotowania dokumentu Strategii przeprowadzono badanie ankietowe wśród pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie, w którym wzięło udział 9 osób. Jak wynika z pozyskanych danych, wśród najważniejszych problemów społecznych, które dotyczą rodziny z terenu gminy pracownicy GOPS najczęściej wymieniali alkoholizm, a kolejno bezrobocie oraz nieporadność życiową. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały również na przemoc w rodzinie, bezradność opiekuńczo-wychowawczą, niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami, zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych, niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno- prawnego, ubóstwo oraz niepełnosprawność.

Z odpowiedzi pracowników GOPS wynika również, iż rodziny z dziećmi najczęściej zgłaszają nadużywanie alkoholu/alkoholizm, trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, problemy finansowe oraz przemoc. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały na konflikty ze współmałżonkiem/partnerem, uzależnienia dokładniej nieokreślone (uzależnienie dzieci od komputera, uzależnienie od leków, uzależnienie od substancji psychoaktywnych) oraz problemy zdrowotne w rodzinie.

Bezrobocie

Zgodnie z danymi GUS, w 2021 roku w Gminie Miedźno zarejestrowanych było 249 osób bezrobotnych, w tym: 143 kobiety oraz 106 mężczyzn. Porównując 2021 rok do 2017 roku można zauważyć, iż ogólna liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie zmalała. Natomiast w 2020 roku odnotowano największą liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych, a w 2021 roku największą liczbę osób długotrwale bezrobotnych.

Tabela 13. Stan bezrobocia rejestrowanego w gminie Miedźno w latach 2017-2021

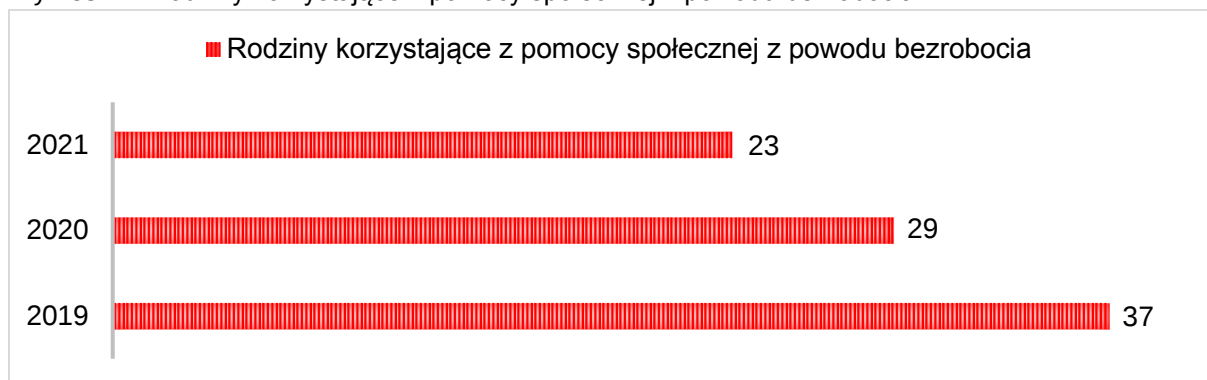
Stan bezrobocia	
bezrobotni zarejestrowani ogółem:	
rok 2017	269 osób
rok 2018	260 osób
rok 2019	213 osób
rok 2020	270 osób
rok 2021	249 osób
kobiety	
rok 2017	144 kobiety
rok 2018	138 kobiet
rok 2019	103 kobiety
rok 2020	142 kobiety
rok 2021	143 kobiety
mężczyźni	
rok 2017	125 mężczyzn
rok 2018	122 mężczyzn
rok 2019	110 mężczyzn
rok 2020	128 mężczyzn
rok 2021	106 mężczyzn
osoby długotrwale bezrobotne	
rok 2017	125 osób
rok 2018	118 osób
rok 2019	104 osoby
rok 2020	125 osób
rok 2021	143 osoby

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Pod względem poziomu wykształcenia dominowały osoby o wykształceniu zasadniczym zawodowym (94 osoby) oraz policealnym i średnio zawodowym (78). Najliczniejszą wśród bezrobotnych grupę stanowiły osoby w czasie pozostania bez pracy w okresie roku do pięciu lat.

Zgodnie z danymi GOPS w Miedźnie, na przestrzeni lat 2019-2021 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia.

Wykres 11. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Miedźnie

Bezdomność

Zdefiniowanie pojęcia bezdomności niewątpliwie nastrocza badaczom coraz to nowszych problemów. Najogólniej, można ją określić jako względnie trwałą sytuację człowieka pozbawionego dachu nad głową albo nieposiadającego własnego mieszkania.¹⁵

Bezdomność wydaje się być szczególnie bolesnym zjawiskiem, gdyż człowiek, którego ona dotyczy, pozostając bez dachu nad głową, funkcjonuje bez przestrzeni, w której może się schronić przed trudnymi życiowymi sytuacjami. Osobie, która ma dom, bardzo trudno zrozumieć bezdomnych, a przecież jest ich coraz więcej. Dzisiaj można ich spotkać w każdym mieście; do niedawna zaś stanowili zjawisko charakterystyczne jedynie dla dużych aglomeracji. Jest to swego rodzaju znak czasu.

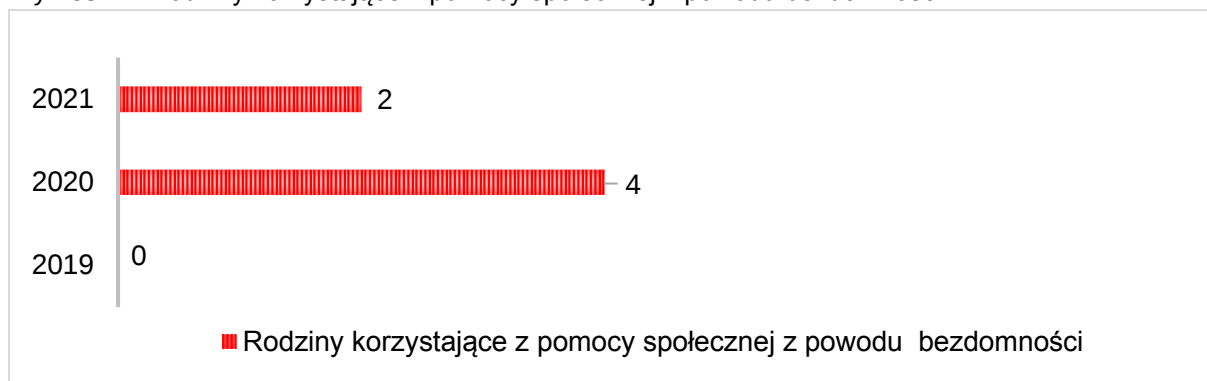
Bezdomność w Gminie Miedźno jest jedynie zjawiskiem, nie urasta do rangi problemu społecznego. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie.

W pozostałych przypadkach związanych z przeciwdziałaniem bezdomności GOPS współpracował w 2021 roku ze Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy „Agape” z Częstochowy. Ze schronienia w jego placówkach skorzystały trzy osoby z terenu gminy Miedźno.

¹⁵ M. Porowski, Bezdomność – obraz zjawiska i populacji ludzi bezdomnych, [w:] Pedagogika społeczna: człowiek w zmieniającym się świecie, red. T. Pilch, I. Lepalczyk, Żak, Warszawa 1995, s. 433–434

Zgodnie z danymi GOPS w Miedźnie na przestrzeni lat 2020-2021 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności.

Wykres 12. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezdomności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Miedźnie

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych

Alkoholizm

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych co ósmy dorosły Polak nie pije w ogóle alkoholu. Ponadto większość osób pijących alkohol spożywa go w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia. Jednak kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie. Należy podkreślić, że grupa osób najwięcej pijących, stanowiąca 9% ogólnej liczby osób konsumujących alkohol, spożywa aż 43% całego wypijanego alkoholu.¹⁶

Konkretna liczba osób uzależnionych od alkoholu jest trudna do ustalenia. Posługując się danymi szacunkowymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można natomiast określić przybliżoną liczbę osób wśród danej populacji, u których mogą występować różne kategorie problemów alkoholowych.

Tabela 14. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe) dla Polski 38,6 mln mieszkańców oraz Gmina Miedźno 7 434 mieszkańców	
liczba osób uzależnionych od alkoholu	Polska: ok. 2% populacji
	Gmina Miedźno: ok. 149 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	Polska: ok. 4% populacji
	Gmina Miedźno: ok. 297 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	Polska: ok. 4% populacji
	Gmina Miedźno: ok. 297 osób

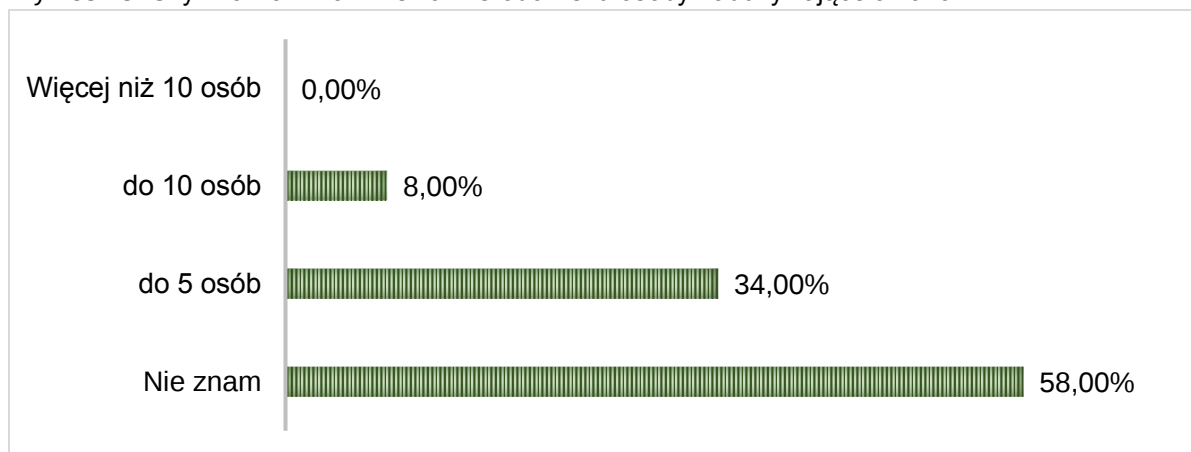
¹⁶ PARPA - szkody zdrowotne i uzależnienie, picie ryzykowne i szkodliwe

osoby pijące szkodliwie	Polska: 5-7% populacji
	Gmina Miedźno: ok. 372–520 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	Polska: 2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin
	Gmina Miedźno: ok. 395 osób dorosłych i dzieci

Źródło: PARPA

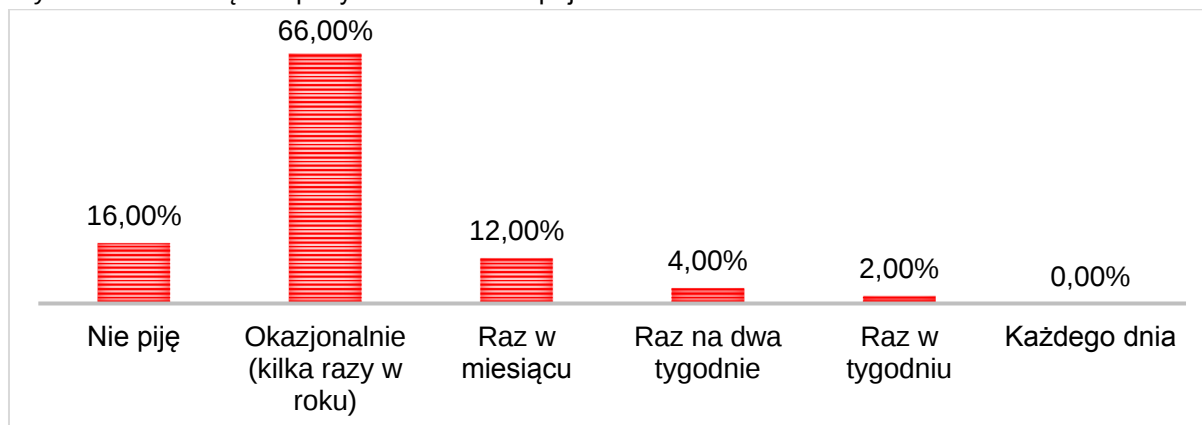
Dane z przeprowadzonej ankiety społecznej wśród mieszkańców z terenu gminy Miedźno wskazują, iż problem alkoholizmu został usytuowany najwyżej w hierarchii problemów społecznych. Idąc dalej, 42,00% badanych stwierdziło, że jest to bardzo powszechny problem, a 26,00% badanych uznało, że są to nieliczne przypadki. Co więcej, problem odnotowany został także w odpowiedziach respondentów potwierdzających znajomość w swoim otoczeniu osób nadużywających alkoholu, łącznie 42,00% z nich przyznało, że zna takie osoby, w tym: 34,00% do 5 takich osób, a 8,00% do 10 takich osób. Pozostałe 58,00% zaprzeczyło takim znajomościom.

Wykres 13. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkoholu?

Jak wskazują wyniki pozyskane w trakcie badania, 66,00% respondentów spożywa alkohol okazjonalnie. Z kolei, 16,00% respondentów zadeklarowało abstynencję. Następnie 12,00% przyznało, iż ma to miejsce raz w miesiącu, a 4,00% zaznaczyło, że zdarza się to raz na dwa tygodnie. Pozostałe 2,00% przyznało, iż ma to miejsce raz w tygodniu.

Wykres 14. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?

Ponadto, 20,00% ankietowanych potwierdziło, że spotyka się ze zjawiskiem nietrzeźwości wśród kierowców, w tym 12,00% zadeklarowało, że zdarzyło się to kilka razy, a 8,00% stwierdziło, że są to sytuacje bardzo częste. Niepokojącym jest, iż 6,00% badanych było świadkami spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Mieszkańcy zwrócili również uwagę na nasilenie zjawiska spożywania alkoholu przez osoby nieletnie. 32,00% badanych przyznało, że spotkało się z przypadkami sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

W opinii 28,00% badanych piwo i wino są zbyt słabymi alkoholami by można się było od nich uzależnić. Co więcej, 30,00% ankietowanych uważa, że tylko codzienne spożywanie alkoholu może prowadzić do uzależnienia. Wobec powyższego, powołując się na zdanie kierownika działu leczenia odwykowego i programów medycznych PARPA wystarczy, aby raz w tygodniu lub nawet raz w miesiącu odczuwać potrzebę spożycia alkoholu, bowiem nie ma określonej dopuszczalnej ilości spożywanego alkoholu, która gwarantowałaby brak szkód zdrowotnych. Należy zatem podejmować działania profilaktyczne mające na celu zwiększanie świadomości mieszkańców w tym zakresie.

Uwagę zwraca również wynik wskazujący, iż tylko 14,00% respondentów zna instytucje działające na terenie gminy, które pomagają osobom uzależnionym, a wśród nich wskazują Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Pozostałe 86,00% badanych przyznało się do braku wiedzy w tym zakresie.

Problem spożywania napojów alkoholowych przez młode osoby potwierdzają także wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Miedźno. Z pozyskanych danych wynika, iż 10,00% uczniów klas piątych i szóstych oraz 29,55% uczniów klas siódmych i ósmych miało już kontakt z alkoholem. Niepokojącym jest również fakt, iż obniża się wiek inicjacji alkoholowej, która według deklaracji badanych uczniów najczęściej przypada na wiek 14 lat. Pierwszym kontaktom z alkoholem sprzyja zazwyczaj okres wakacyjny. Wielu uczniów biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zna osoby niepełnoletnie mające do czynienia z substancjami psychoaktywnymi. Pozyskane w trakcie badania dane wskazują, iż takie znajomości zazwyczaj poszerzają się wraz z wiekiem badanych.

Problem alkoholizmu potwierdzają także odpowiedzi uczestniczących w badaniu sprzedawców napojów alkoholowych, gdyż 95,00% badanych przyznało, że spotyka się z próbami zakupu alkoholu przez osoby nietrzeźwe. Badani deklarowali najczęściej, że próby zakupu alkoholu przez osoby młode zdarzają się raczej rzadko. Pozytywnym jest, że w przypadku wątpliwości co do pełnoletności klienta, wszyscy sprzedawcy proszą o okazanie dokumentu potwierdzającego wiek. Co więcej, wszyscy sprzedawcy uczestniczący w badaniu ankietowym mają świadomość jakie kary grożą za sprzedaż alkoholu osobie niepełnoletniej. Uwagę zwraca jednak wynik wskazujący, iż 40,00% ankietowanych nie wie na czym polega zakaz reklamowania napojów alkoholowych w punktach sprzedaży, wynikający z art.13¹ Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wobec powyższego zasadnym będzie podjęcie działań szkoleniowych w tym zakresie.

Akcentowany przez respondentów problem alkoholizmu wskazuje zatem jednoznacznie na priorytetowy kierunek działań, jaki powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, szkoleniowym, informacyjnym, a także promującym różne formy zdrowego stylu życia.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Szczególną rolę w zakresie realizacji zadań związanych z polityką społeczną i rodzinną realizowanych w Gminie Miedźno pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana jest do inicjowania działań interwencyjnych i profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień.

Celem działań profilaktycznych komisji jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększanie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Komisja zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowaniem zdrowego stylu życia oraz pomocą rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Ponadto realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

W roku 2021 Komisja pracowała w składzie ustalonym przez Wójta zarządzeniem nr 46/2019 Wójta Gminy Miedźno z dnia 16 kwietnia 2019 roku. W jej skład wchodziło 6 osób.

Przewodniczący Komisji pełnił także funkcję Pełnomocnika Wójta ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii i Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miedźnie w roku 2021 realizowała następujące zadania:

- poradnictwo i pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych;
- poradnictwo w zakresie pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- współfinansowanie imprez związanych z profilaktyką oraz zwalczaniem alkoholizmu.

Dane z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2019-2021 wskazują, iż wzrosła liczba wniosków o leczenie odwykowe oraz liczba wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego. W 2020 roku przeprowadzono najwięcej rozmów motywujących.

Tabela 15. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
posiedzenia GKRPA (ogółem)	rok 2019	4 posiedzenia
	rok 2020	4 posiedzenia
	rok 2021	4 posiedzenia
przeprowadzone rozmowy motywujące	rok 2019	206 rozmów
	rok 2020	350 rozmów
	rok 2021	184 rozmowy
kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	rok 2019	0 kontroli
	rok 2020	0 kontroli
	rok 2021	1 kontrola
wnioski o leczenie odwykowe	rok 2019	22 wnioski
	rok 2020	9 wniosków
	rok 2021	15 wniosków
zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	rok 2019	8 zleceń
	rok 2020	6 zleceń
	rok 2021	8 zleceń
wnioski do sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	rok 2019	7 wniosków
	rok 2020	6 wniosków
	rok 2021	8 wniosków
postanowienia w sprawie wydania opinii na sprzedaż napojów alkoholowych	rok 2019	9 postanowień
	rok 2020	10 postanowień
	rok 2021	4 postanowienia
szkolenia, w których uczestniczyli członkowie komisji	rok 2019	1 szkolenie
	rok 2020	1 szkolenie
	rok 2021	1 szkolenie

Punkt Konsultacyjno-Interwencyjny przy GKRPA w Miedźnie

Prowadzenie działań terapeutycznych, rozmów motywujących do zaprzestania złych nawyków. Rozmowy wspierające. Wydawanie opinii dla potrzeb GKRPA Miedźno.

Zatrudnione osoby:

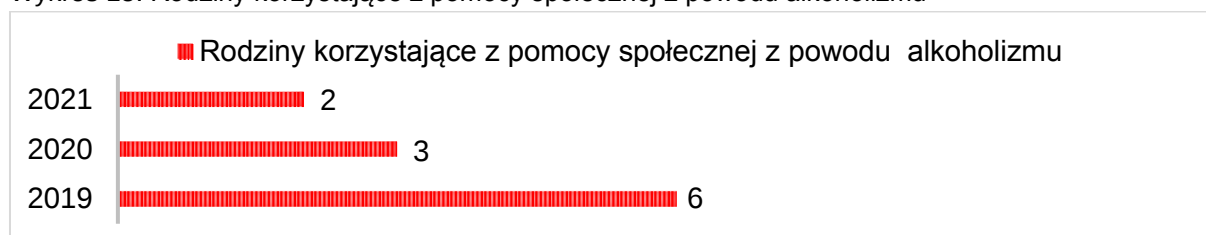
- psychoterapeuta – wykształcenie wyższe kierunek Pedagogika opiekuńczo-resocjalizacyjna, certyfikat specjalisty terapii uzależnień.
- psycholog – wykształcenie wyższe psychologia ukończone na UŚ w Katowicach.

Tabela 16. Liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjno-Interwencyjnego przy GKRPA w Miedźnie

Punkt Konsultacyjno-Interwencyjny przy GKRPA w Miedźnie		
liczba osób korzystających z pomocy Punktu (ogółem)	Rok 2019	99 osób
	Rok 2020	206 osób
	Rok 2021	93 osoby
liczba spotkań	Rok 2019	270 spotkań
	Rok 2020	350 spotkań
	Rok 2021	234 spotkania

Zgodnie z danymi GOPS w Miedźnie, na przestrzeni lat 2019-2021 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu. W 2021 roku z tego powodu korzystały 2 rodziny.

Wykres 15. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Miedźnie

Narkomania

Według danych z lat 2018/2019 odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest kilkunastokrotnie niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. Używanie alkoholu w ciągu ostatniego roku odnotowano w Polsce na poziomie 79,9% (badanie z 2018 roku), podczas gdy w przypadku narkotyków odsetek wyniósł 5,4% (dane dla osób w wieku 15-64 lata)¹⁷.

Dane pozyskane w trakcie diagnozy zagrożeń społecznych wskazują, iż problem narkomanii jest zauważalny na terenie gminy Miedźno, natomiast są to raczej sporadyczne przypadki. Taką odpowiedź wskazało 46,00% ankietowanych mieszkańców. Kolejno 16,00% uważa to za problem bardzo powszechny. Z kolei, 10,00% stwierdziło, że problem narkomanii nie występuje na terenie gminy, natomiast pozostałe 20,00% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Ponadto, 22,00% respondentów biorących udział w badaniu zna do 5 osób zażywających narkotyki, a 10,00% wie gdzie można dokonać zakupu tego rodzaju substancji psychoaktywnych. Do zażywania narkotyków przyznało się 8,00% badanych.

W trakcie badania ankietowego przeprowadzonego wśród uczniów pojawiły się deklaracje potwierdzające znajomość w swoim środowisku osób niepełnoletnich zażywających narkotyki. Do posiadania tego typu znajomości przyznało się 5,00% uczniów klas piątych i szóstych oraz 9,09% uczniów klas siódmych i ósmych.

¹⁷ Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020, Warszawa 2020

Uzależnienia behawioralne

Nieustanny postęp technologiczny, będący imperatywem o sile nieomal równej postępowi biologicznemu, codziennie zmienia otaczającą nas rzeczywistość, kreując nie tylko nowe możliwości, lecz także wyzwania. (...) Takie zjawiska, jak ogólnosiwiatowa wymiana informacji, stosowanie elektronicznego podpisu, korzystanie z e-bankowości czy niezwykle popularne portale społecznościowe oraz rozrywkowe, prowadzą do wirtualizacji rzeczywistości i „cyfryzacji” ludzkiego życia¹⁸.

Wraz ze wzrostem popularności i dostępności nowych technologii wzrasta także lista zagrożeń związana z ich użytkowaniem. W związku z tym zadano mieszkańcom dodatkowe pytania odnośnie zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi, czyli uzależnieniami od czynności. Próba badawcza liczyła 15 osób.

Najważniejszym problemem wśród dorosłych mieszkańców z terenu gminy Miedźno okazał się problem fonoholizmu. Taką odpowiedź wskazało 40,00% badanych mieszkańców. Kolejno 26,67% mierzy się z nadmiernym korzystaniem z Internetu i tyle samo przyznało, że dotyczy ich pracoholizm (uzależnienie od pracy). Pozostałe wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Czy dostrzega Pan/Pani w swoim zachowaniu problem związany z:

Czy dostrzega Pan/Pani w swoim zachowaniu problem związany z:	Tak
uzależnieniem od pracy (pracoholizm)	26,67%
nadmiernym korzystaniem z telefonu komórkowego (fonoholizm)	40,00%
nadmiernym korzystaniem z Internetu	26,67%
nadmiernym korzystaniem z gier komputerowych	6,67%
hazardem	0,00%

¹⁸ Wasilewski. J, Zarys definicyjny cyberprzestrzeni [w:] „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2013, nr 9

nałogowym kupowaniem rzeczy (zakupoholizm)	13,33%
nadmiernym objadaniem się (jedzenioloizm)	13,33%
obsesyjnym przestrzeganiem jedzenia zdrowej żywności (ortoreksja)	6,67%

Ponadto, 66,67% badanych mieszkańców oceniło na poziomie dostatecznym swoją wiedzę na temat uzależnień behawioralnych. Kolejno 13,33% przyznało, iż jest ona niedostateczna i tyle samo stwierdziło, że ich wiedza w tym zakresie jest dobra. Pozostałe 6,67% nie wiedziało jak ustosunkować się do tak zadanego pytania.

W kontekście przywołanych wyżej wyników badań, zaleca się upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie/dystrybuowanie materiałów informacyjno- edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii społecznych.

Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba

Dane demograficzne z ostatnich lat wskazują na problem starzenia się społeczeństwa na terenie gminy Miedźno. Jak wiadomo osoby starsze są bardziej narażone na choroby, co często prowadzi także do niepełnosprawności. Starość wiąże się z niższą aktywnością i sprawnością fizyczną, a w konsekwencji często z marginalizacją osób starszych jako zbiorowości. W związku z migracją ludzi młodych wzrasta ilość osób starszych, samotnie mieszkających, które często wymagają opieki. Związku z tym postępujący proces starzenia się społeczeństwa, wymusza na władzach samorządowych podejmowanie działań zmierzających do redukcji jego skutków. Na terenie gminy zauważalny jest problem zapewnienia opieki, który z biegiem lat może narastać.

Tabela 18. Podział mieszkańców ze względu na wiek

Liczba mieszkańców	
ogółem:	
rok 2017	7 557 osób
rok 2018	7 567 osób
rok 2019	7 548 osób
rok 2020	7 476 osób
rok 2021	7 434 osoby
osoby w wieku 0-17 lat:	
rok 2017	1 351 osób
rok 2018	1 349 osób
rok 2019	1 350 osób
rok 2020	1 408 osób
rok 2021	1 408 osób
osoby w wieku 18-59 lat:	
rok 2017	4 517 osób
rok 2018	4 485 osób
rok 2019	4 428 osób
rok 2020	4 262 osoby
rok 2021	4 196 osób

osoby w wieku 60 lat i więcej:	
rok 2017	1 689 osób
rok 2018	1 733 osoby
rok 2019	1 770 osób
rok 2020	1 806 osób
rok 2021	1 830 osób

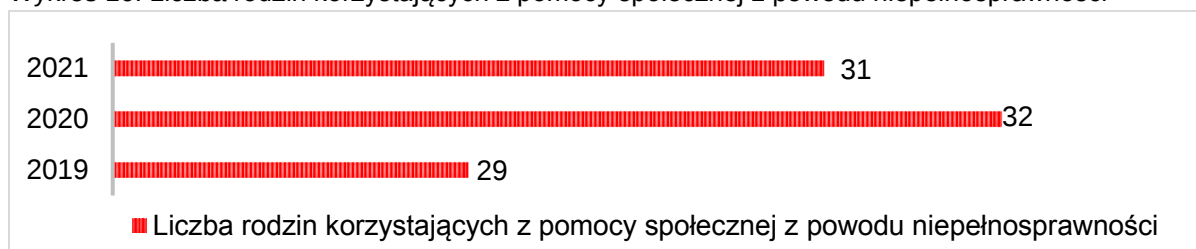
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Średni wiek mieszkańców wynosi 41,4 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba to przesłanki do udzielania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, uprawniające między innymi do zasiłku stałego, okresowego, usług opiekuńczych, zasiłku pielęgnacyjnego czy świadczenia pielęgnacyjnego.

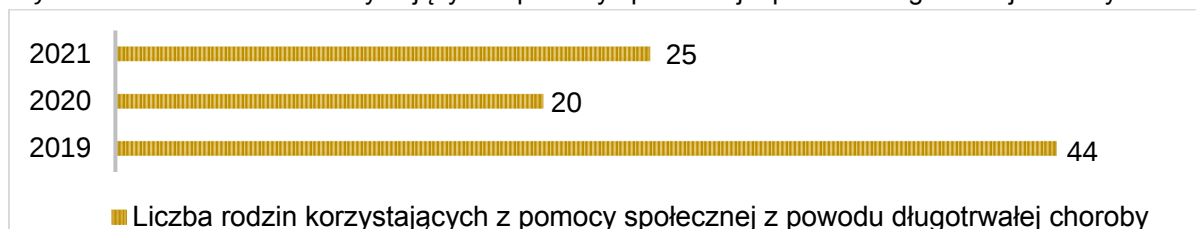
Zgodnie z danymi GOPS w Miedźnie, na przestrzeni lat 2019-2021 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności utrzymuje się na zbliżonym poziomie, natomiast liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2019 roku była najwyższa.

Wykres 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Miedźnie

Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby

Źródło: opracowanie własne na podstawie GOPS w Miedźnie

Częstotliwość występowania ciężkich i długotrwałych chorób oraz niepełnosprawności, w tym m.in. w związku ze starzeniem się społeczeństwa, pozwala przypuszczać, że w okresie objętym Strategią liczba osób wymagających wsparcia z tytułu chorób i niepełnosprawności będzie wzrastać.

Działania prowadzone na rzecz seniorów oraz osób niepełnosprawnych:

Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w gminie Miedźno mogą korzystać ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku, które dysponuje środkami na dofinansowanie uczestnictwa, wraz z opiekunami, w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, technicznych lub w komunikowaniu się.

Osoby niepełnosprawne z gminy korzystają również z pomocy instytucji wsparcia funkcjonujących poza terenem gminy Miedźno. Są to Warsztaty Terapii Zajęciowej w Hutce w gminie Wręczyca Wielka, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dankowicach II w gminie Krzepice oraz Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej „Troniny” w Troninach w gminie Lipie.

W 2021 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie przystąpił do ogólnopolskiego programu „Wspieraj Seniora”, który w szczególności obejmuje pomoc w robieniu i dostarczeniu zakupów, wyprowadzenie psa na spacer czy też inne czynności, które są utrudnione z uwagi na trwającą pandemię koronawirusa.

Usługi świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kłobucku dla osób z niepełnosprawnościami:

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

- poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba posiadająca orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub osoba legitymująca się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.

Ponadto, osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji:

- szkoleń;
- stażu;
- prac interwencyjnych;
- przygotowania zawodowego dorosłych;
- badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji;
- zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji;
- finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji;
- studiów podyplomowych;
- szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową;
- bonu na zasiedlenie;
- bonu szkoleniowego;
- bonu stażowego.

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukujących pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty

finansowane ze środków PFRON. Instrumenty te są adresowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, jak też do ich pracodawców.¹⁹

Tabela 19. Instrumenty finansowane ze środków PFRON

Uprawnienia pracodawcy zatrudniającego osobę z orzeczoną stopniem o niepełnosprawności	• Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika. • Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy. • Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy. • Zwrot kosztów szkolenia pracownika. • Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy. • Zwolnienie z wpłat na PFRON. • Refundacja części wynagrodzenia lub składek na ubezpieczenia społeczne.
Uprawnienia osoby z orzeczoną stopniem o niepełnosprawności zdolnej do pracy, posiadającej status „bezrobotnego” lub poszukującej pracy	• Pomoc w znalezieniu zatrudnienia (pośrednictwo pracy). • Możliwość nabycia, uzupełnienia, podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz zdobycia doświadczenia

¹⁹ Powiatowy Urząd Pracy w Kłobucku - informacje dla osób niepełnosprawnych

	zawodowego (szkolenia, studia podyplomowe, staż). • Pomoc w wyborze odpowiedniego miejsca pracy przy uwzględnieniu predyspozycji zawodowych i możliwości zdrowotnych oraz wymagań w danym środowisku pracy (doradcy zawodowego).
Osoby niepełnosprawne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą lub rolniczą	• Wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej. • Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego. • Refundacja składek ZUS.

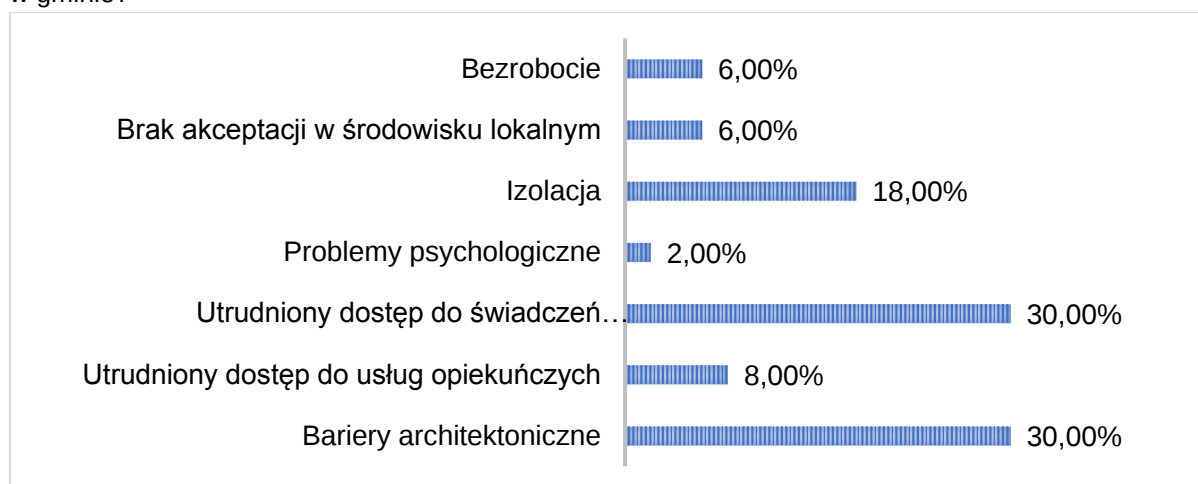
Pracownicy GOPS uczestniczący w badaniu ankietowym wymienili kilka problemów odnoszących się do osób niepełnosprawnych, które dostrzegają w trakcie swojej pracy. Wskazano na bariery architektoniczne, niedostosowaną infrastrukturę do potrzeb osób niepełnosprawnych, samotność oraz izolację, brak opieki wytchnieniowej dla opiekunów, brak dostępu do rehabilitacji, brak wsparcia rodziny, brak kontaktu z otoczeniem, brak dostępu do życia społecznego, brak zajęć dedykowanych osobom niepełnosprawnym. W większości respondenci uznali, że oferta gminy skierowana do osób niepełnosprawnych, w zakresie opieki, pomocy, wsparcia czy usług opiekuńczych nie jest wystarczająca.

Z kolei wśród problemów dotyczących osób starszych pracownicy GOPS wymieniali najczęściej samotność, niepełnosprawność, długotrwałą chorobę, nieporadność życiową, brak wsparcia ze strony rodziny oraz organizacji pozarządowych, izolację, wycofanie z życia społecznego, zobojętnienie, konflikty w rodzinie oraz zbyt nowoczesne technologie wykluczające seniorów z wielu obszarów życia społecznego.

Według opinii respondentów, oferta gminy w zakresie opieki, pomocy, wsparcia i usług opiekuńczych dla osób starszych nie jest wystarczająca.

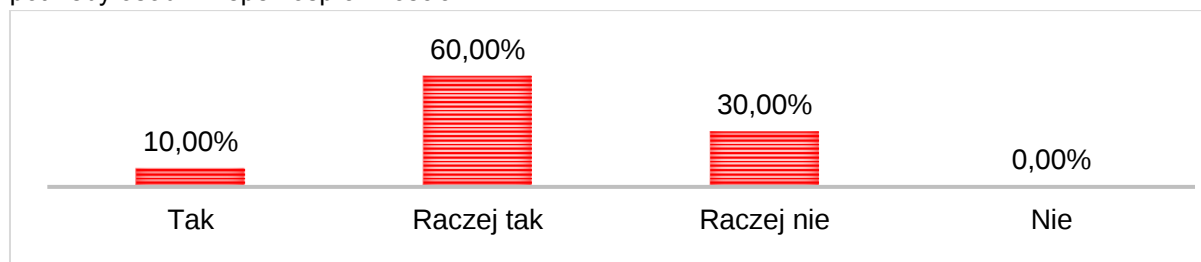
W trakcie badania ankietowego przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Miedźno wskazano kilka problemów, które ich zdaniem najbardziej dotyczą osoby z niepełnosprawnościami. I tak, 30,00% badanych wskazało na bariery architektoniczne oraz utrudniony dostęp do świadczeń medycznych. Kolejno 18,00% wskazało na izolację, a 8,00% na utrudniony dostęp do usług opiekuńczych. Z kolei, 6,00% zaznaczyło bezrobocie i tyle samo wskazało na brak akceptacji w środowisku lokalnym. Pozostałe 2,00% wskazało na problemy psychologiczne.

Wykres 18. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób z niepełnosprawnościami w gminie?

Ponadto 60,00% przyznało, że działania podejmowane na terenie gminy Miedźno raczej uwzględniają potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Kolejno 30,00% miało odmienne zdanie w tym temacie. Pozostałe 10,00% uznało, iż takie potrzeby zdecydowanie są uwzględniane.

Wykres 19. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?

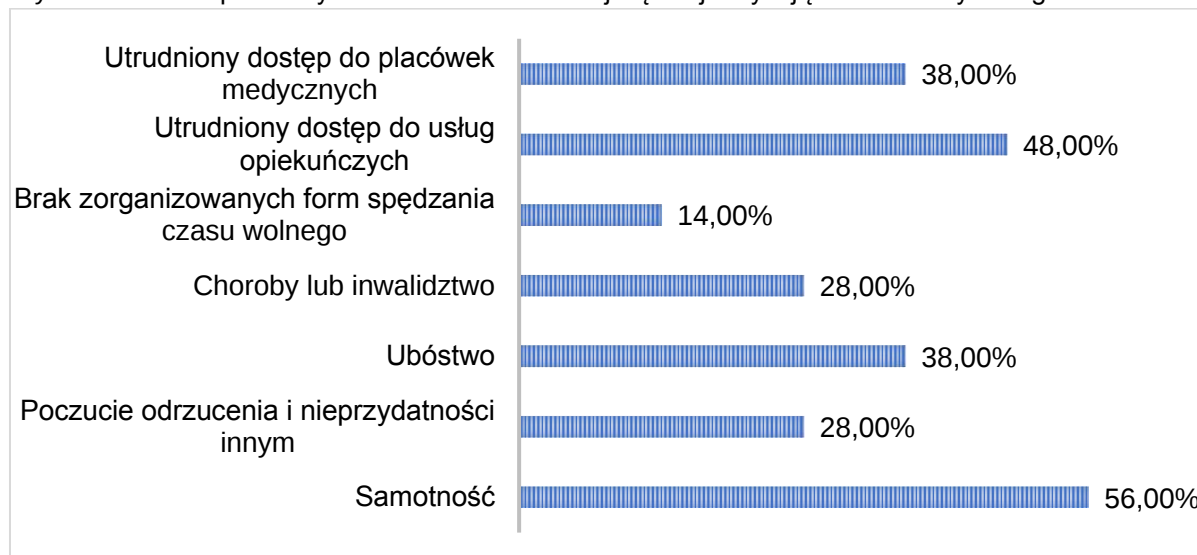

Wśród działań mających na celu poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych w gminie ankietowani mieszkańcy wymieniali najczęściej zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych, lekarzy specjalistów, zapewnienie wsparcia finansowego oraz pomocy w codziennych obowiązkach. Jako zasadne wskazano również likwidację barier architektonicznych.

W trakcie ankietyzacji poruszono także problematykę dotyczącą osób starszych. Wśród kluczowych problemów dotyczących seniorów respondenci wskazywali najczęściej na samotność (56,00%), utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (48,00%) oraz na utrudniony dostęp do placówek medycznych i ubóstwo (wskazane po równo przez 38,00%). Zwrócono również uwagę na poczucie odrzucenia i nieprzydatności innym oraz choroby i inwalidztwo (wskazane po równo przez 28,00%) oraz brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego (14,00%).

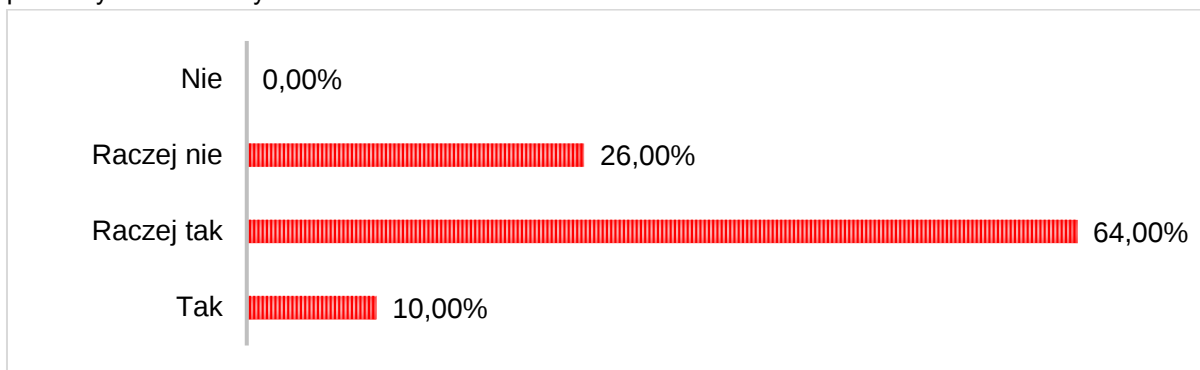
Wykres poniżej przedstawia rozkład poszczególnych odpowiedzi respondentów. Każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, stąd też suma jest większa niż 100%.

Wykres 20. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych w gminie?

Ponadto, 64,00% ankietowanych przyznało, że działania podejmowane na terenie gminy Miedźno raczej uwzględniają potrzeby osób starszych, a 10,00% przyznało, że na terenie gminy uwzględnia się takie potrzeby. Pozostałe 26,00% badanych wyraziło natomiast zdanie przeciwne..

Wykres 21. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?

Respondenci wymienili szereg działań, które ich zdaniem poprawiłyby sytuację osób starszych. Najczęściej wskazywali na utworzenie klubu seniora, zorganizowanie transportu do ośrodków zdrowia, zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów. Zwrócono również uwagę na zasadność finansowego wsparcia osób starszych oraz utworzenia wolontariatu, który oferowałby pomoc seniorom załatwianiu spraw urzędowych oraz pomocą w sprawach codziennych.

Ubóstwo

Ubóstwo jest jednym z najważniejszych i najbardziej złożonych problemów społecznych. Jest też ściśle powiązane z zagadnieniami marginalizacji i wykluczenia społecznego. Ubóstwo gospodarstw domowych w sposób szczególny uderza w wychowujące się w nich dzieci, ponieważ ogranicza i zagraża ich prawidłowemu rozwojowi i socjalizacji. Ubóstwo staje się poważnym problemem społecznym wtedy, gdy dotyczy znacznej części społeczeństwa. Skutki biedy nie rozciągają się jedynie na jednostki nią doświadczone, ale również - zwłaszcza w sytuacji jej trwałości i pokaźnego zasięgu - na resztę społeczeństwa, w tym również na tę dobrze sytuowaną pod względem materialnym. Rodzi ona bowiem wiele niekorzystnych zjawisk, począwszy od degradacji biologicznej i społecznej ubogich oraz ich rodzin, a skończywszy na zachowaniach patologicznych takich jak np. alkoholizm, narkomania oraz przestępczość.

Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera w swojej treści wyjaśnienia pojęcia ubóstwa. Wywnioskować można z niej, że ubóstwem jest posiadanie dochodu uprawniającego do otrzymania pomocy społecznej, a zatem każda rodzina, w której dochód na osobę nie przekracza określonego kryterium dochodowego oraz każda osoba samotnie gospodarująca, której dochód nie przekracza określonego kryterium dochodowego, żyją w ubóstwie.

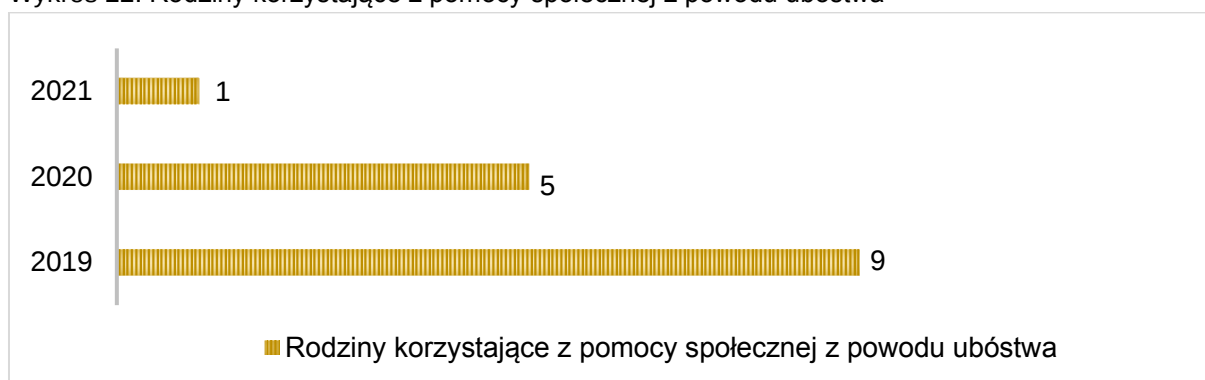
Aby jednak uzyskać pomoc społeczną, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej wnioskodawcy musi wystąpić również co najmniej jedna z następujących okoliczności: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna lub inne okoliczności.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie w 2021 r. współpracował z Częstochowskim Bankiem Żywności. „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020” był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach „Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym”. Dystrybucją żywności zajmowali się pracownicy socjalni. W ramach Programu Operacyjnego „Pomoc żywnościowa na lata 2014-2020 roku skorzystało 76 rodzin z terenu Gminy Miedźno, łącznie wydano 1116 paczek żywnościowych.

Ponadto w Gminnym Ośrodku Kultury w Miedźnie w 2021 roku odbyły się warsztaty dla odbiorców pomocy żywnościowej. Celem prowadzonych warsztatów było wzmacnianie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym m.in.: wskazanie różnych możliwości przygotowania potraw z wykorzystaniem produktów otrzymywanych z Banku Żywności.

Zgodnie z danymi GOPS w Miedźnie, na przestrzeni lat 2019-2021 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa zmalała.

Wykres 22. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Miedźnie

Uczestniczący w badaniu ankietowym nauczyciele szkół z terenu gminy Miedźno zostali zapytani, czy w szkole jest wielu uczniów, którzy potrzebują wsparcia socjalnego (np. w formie dopłat do posiłków lub dopłat do wycieczek szkolnych). 33,33% respondentów udzieliło odpowiedzi twierdzącej, a kolejne 45,83% zaprzeczyło. Pozostałe 20,83% przyznało, że nie posiada wiedzy na ten temat.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

W prawidłowo funkcjonującej rodzinie dziecko poznaje właściwe wartości i przygotowuje się do pełnienia ról społecznych. Niestety w dzisiejszych trudnych czasach rodzina narażona jest na szereg negatywnych zjawisk, które wpływają w większym lub mniejszym stopniu na jej dezorganizację. Wzrastające bezrobocie, wzrost bezdomności, zakresu ubóstwa społecznego oraz patologii społecznej stwarza zagrożenie dla funkcjonalności rodziny. Co za tym idzie, dysfunkcyjny dom rodzinny stanowi źródło frustracji, co w konsekwencji może zaburzać jego rozwój biopsychiczny i społeczny. Dysfunkcyjność w tym aspekcie może obejmować niepowodzenia w realizacji zadań wychowawczych, kryzys małżeński oraz niepowodzenia związane z niezaspokajaniem potrzeb dziecka.²⁰

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie. Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania, przepisy ustawy o pomocy społecznej wskazują zwłaszcza na rodziny niepełne i wielodzietne. Bezradność występować może także w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób.

²⁰ Miśkowicz. M, Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych, Łódź 2013

Analizując szczegółowe dane GOPS w Miedźnie z trzech ostatnich lat można zauważyć, iż liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w roku 2021 była najniższa.

Wykres 23. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Miedźnie

Odpowiedzi pozyskane w trakcie ankietyzacji przeprowadzonej wśród pracowników GOPS jednoznacznie wskazują, iż przyczyną bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest najczęściej niski poziom umiejętności wychowawczych, a kolejno uzależnienia oraz przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie

Pojęcie przemocy w rodzinie jest bardzo obszerne i obejmuje wiele płaszczyzn. Jedną z definicji przemocy podaje ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, gdzie przemoc w rodzinie należy rozumieć jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny [*], w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”²¹.

Ponadto, przemoc w rodzinie występuje w różnych formach i przybiera różną postać. Najczęściej, kiedy mówimy o przemocy w rodzinie wyróżniamy jej dwa rodzaje jak:

- przemoc czynną - kiedy to gniew, złość agresora skierowana jest wprost na ofiarę i podejmuje on przy tym działania krzywdzące fizycznie, psychicznie czy seksualnie.
- przemoc bierną - gdzie dochodzi do różnego rodzaju zaniedbań (psychicznych, ekonomicznych, fizycznych czy seksualnych).

Do najczęstszych form przemocy w rodzinie zalicza się:

- **przemoc fizyczną**, czyli każde zachowanie, którego celem jest zadanie bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie zdrowia lub pozbawianie życia ofiary;
- **przemoc seksualną**, czyli każde zachowanie mające na celu zmuszenie ofiary do podjęcia współżycia lub niechcianych zachowań seksualnych bądź zdeprecjonowanie jej seksualności;

²¹ Niebieska Linia - * Ustawa jako członka rodziny definiuje „osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą”.

- **przemoc psychiczną**, czyli każde zachowanie, którego celem jest zmniejszenie poczucia własnej wartości, wzbudzenie w ofierze strachu oraz pozbawianie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem;
- **przemoc ekonomiczną**, czyli każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.²²

Zasoby instytucjonalne działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach stale współpracuje z Policją, Sądem, kuratorem sądowym, pedagogami wszystkich placówek szkolnych, innymi instytucjami oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełnienia podejmowanych działań, a także bieżącego monitorowania problemu w środowiskach przez pracowników socjalnych.

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Miedźno

Zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miedźno działa „Zespół Interdyscyplinarny Gminy Miedźno” powołany przez Wójta Gminy Miedźno.

Celem Zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze Gminy. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między Gminą, a podmiotami niosącymi pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

²² Chańska W., Kępka A., Kuczyńska S., Nowakowska U., Przemoc w rodzinie a wymiar sprawiedliwości, Fundacja Centrum Praw Kobiet, Warszawa 2005

W skład Zespołu w 2021 roku zgodnie z ww. Ustawą wchodził przedstawiciel:

- pomocy społecznej;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Policji;
- oświaty;
- ochrony zdrowia;
- sądownictwa.

W jego pracach od 1 stycznia do 31 grudnia minionego roku brało udział 17 osób.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w szczególności należało:

- integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów;
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W roku 2021 odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołano 19 grup roboczych, do pracy z indywidualnym przypadkiem. Wsparciem objęto łącznie 81 osób, w tym:

- 29 kobiet;
- 32 mężczyzn;
- 20 dzieci.

Analizując dane przekazane przez GOPS w Miedźnie można zauważyć, iż na przestrzeni lat 2019-2021 zmalała liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego. W roku 2020 liczba utworzonych Grup Roboczych oraz osób objętych pomocą Grup Roboczych była najwyższa.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2019-2021:**Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego:**

- rok 2019: 6 posiedzeń;
- rok 2020: 4 posiedzenia;
- rok 2021: 4 posiedzenia.

Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego:

- rok 2019: 28 rodzin;
- rok 2020: 32 rodziny;
- rok 2021: 19 rodzin.

Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego ogółem:

- rok 2019: 98 osób;
- rok 2020: 92 osoby;
- rok 2021: 81 osób.

Liczba utworzonych Grup Roboczych:

- rok 2019: 28 Grup Roboczych;
- rok 2020: 32 Grupy Robocze;
- rok 2021: 19 Grup Roboczych.

Liczba posiedzeń Grup Roboczych:

- rok 2019: 46 posiedzeń;
- rok 2020: 53 posiedzenia;
- rok 2021: 49 posiedzeń.

Liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych:

- rok 2019: 28 rodzin;
- rok 2020: 32 rodziny;
- rok 2021: 19 rodzin.

Liczba osób objętych pomocą Grup Roboczych:

- Rok 2019: 98 osób;
- Rok 2020: 92 osoby;
- Rok 2021: 81 osób.

Liczba kobiet objętych pomocą Grup Roboczych:

- Rok 2019: 32 kobiety;
- Rok 2020: 33 kobiety;
- Rok 2021: 29 kobiet.

Liczba mężczyzn objętych pomocą Grup Roboczych:

- Rok 2019: 37 mężczyzn;
- Rok 2020: 34 mężczyzn;
- Rok 2021: 32 mężczyzn.

Liczba dzieci objętych pomocą Grup Roboczych:

- Rok 2019: 29 dzieci;
- Rok 2020: 25 dzieci;
- Rok 2021: 20 dzieci.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” była najwyższa w 2020 roku. Ponadto w 2021 roku liczba zakończonych procedur była najniższa na przełomie ostatnich trzech lat. W 2020 roku wszczęto również najwięcej procedur NK.

Procedura „Niebieska Karta” w latach 2019-2021:**Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-A” przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę:**

- rok 2019: 1;
- rok 2020: 1;
- rok 2021: 2.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-C” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy Robocze:

- rok 2019: 28;
- rok 2020: 28;
- rok 2021: 25.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-D” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy Robocze:

- rok 2019: 28;
- rok 2020: 28;
- rok 2021: 23.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”:

- rok 2019: 28 rodzin;
- rok 2020: 32 rodziny;
- rok 2021: 19 rodzin.

Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” w danym roku:

- rok 2019: 9 rodzin;
- rok 2020: 20 rodzin;
- rok 2021: 13 rodzin.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty” (ogółem):

- rok 2019: 17 zakończonych procedur;
- rok 2020: 26 zakończonych procedur;
- rok 2021: 10 zakończonych procedur.

Jak wynika z poniższych danych ofiarami przemocy są najczęściej kobiety i dzieci, natomiast mężczyźni jej sprawcami. Na przestrzeni lat 2019-2021 wzrosła liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa socjalnego oraz psychologicznego.

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie (ogółem):

- rok 2019: 57 osób;
- rok 2020: 58 osób;
- rok 2021: 42 osoby.

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie (kobiety):

- rok 2019: 23 kobiety;
- rok 2020: 28 kobiet;
- rok 2021: 20 kobiet.

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie (mężczyźni):

- rok 2019: 5 mężczyzn;
- rok 2020: 5 mężczyzn;
- rok 2021: 4 mężczyzn.

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie (dzieci):

- rok 2019: 29 dzieci;
- rok 2020: 25 dzieci;
- rok 2021: 18 dzieci.

Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa (ogółem):

- rok 2019: 16 osób;
- rok 2020: 11 osób;
- rok 2021: 19 osób.

Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa (psychologicznego):

- rok 2019: 16 osób;
- rok 2020: 6 osób;
- rok 2021: 18 osób.

Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa (prawnego):

- rok 2019: 0;
- rok 2020: 5 osób;
- rok 2021: 5 osób.

Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa (socjalnego):

- rok 2019: 0;
- rok 2020: 0;
- rok 2021: 19 osób.

Liczba wniosków skierowanych do prokuratury:

- Rok 2019: 1 wniosek;
- Rok 2020: 0;
- Rok 2021: 3 wnioski.

Liczba wniosków skierowanych do sądu dla nieletnich:

- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 0;
- Rok 2021: 3 wnioski.

Liczba wniosków skierowanych na policję:

- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 0;
- Rok 2021: 0.

Liczba wniosków skierowanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z przemocą w rodzinie, w której występuje problem uzależnienia od alkoholu:

- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 0;
- Rok 2021: 0.

Liczba osób objętych programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie:

- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 0;
- Rok 2021: 0.

Najczęstszy powód zakończenia procedury „Niebieskie Karty” w ramach prac zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej:

Najczęstszym powodem zamknięcia NK w ramach pracy ZI w zdecydowanej większości jest ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz zrealizowanie indywidualnego programu pomocy.

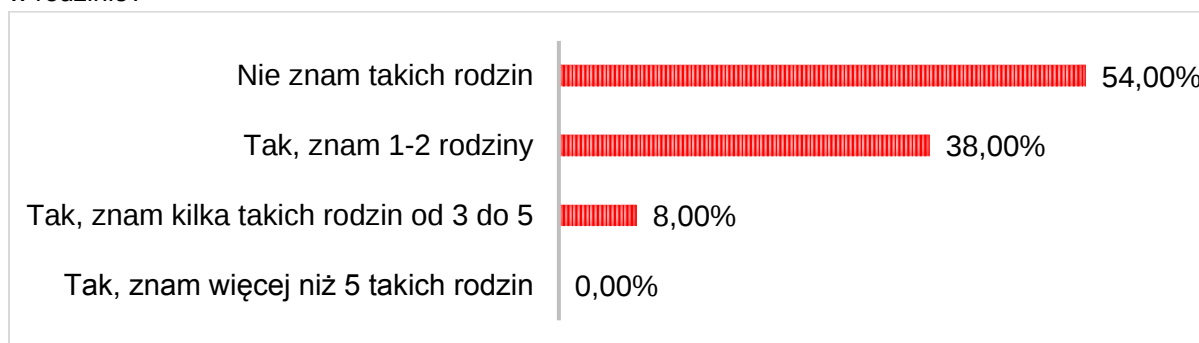
Tabela 20. Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Liczba szkoleń	
Rok 2019	1 szkolenie
Rok 2020	1 szkolenie
Rok 2021	3 szkolenia

W roku 2019 i 2020 z pomocy społecznej nie korzystała żadna rodzina dotknięta problemem przemocy, natomiast w 2021 roku tylko jedna rodzina korzystała z pomocy społecznej z tego powodu.

Jak wynika z przeprowadzonego badania ankietowego, ogółem łącznie 46,00% ankietowanych mieszkańców gminy zna rodziny, w których stosowana jest przemoc, w tym: 38,00% zna 1-2 takie rodziny, a 8,00% zna od 3 do 5 takich rodzin. Ponadto 8,00% osobiście doświadczyło przemocy w rodzinie, gdzie sprawcą był najczęściej ojciec.

Wykres 24. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc w rodzinie?

Ponadto 45,83% uczestniczących w badaniu nauczycieli przyznało, że zna kilku uczniów, którzy mogą doświadczać przemocy w rodzinie.

Poważnym problemem pozostaje także, wciąż obecne w życiu Polaków, zjawisko agresji osób dorosłych wobec dzieci i młodzieży. W dalszym ciągu kary fizyczne stanowią często stosowaną przez rodziców metodę wychowywania dzieci. Dla niektórych osób są one formą „ostatecznego rozwiązania”, po które sięga się w chwili utraty kontroli nad swoimi emocjami. Inni rodzice z kolei stosują kary fizyczne w sposób zaplanowany, wierząc w ich wychowawczą i rozwojową efektywność. Stosowanie kar fizycznych motywowane jest w tym przypadku dobrem dziecka.²³

W związku z powyższym, w trakcie ankietyzacji skierowano część pytań bezpośrednio do rodziców i dotyczyły one stosowanych metod wychowawczych oraz sposobów reagowania na złe zachowanie dziecka. Większość rodziców uczestniczących w badaniu zadeklarowało, że stara się rozmawiać z dzieckiem na ten temat, a w dalszej kolejności upomina lub ostrzega przed konsekwencjami złego zachowania. Wielu rodziców stosuje także różnego rodzaju zakazy m.in. na korzystanie z urządzeń

²³ Halemba. K, Izdebska. A, Kary fizyczne w wychowaniu dzieci - uwarunkowania i konsekwencje, Dziecko krzywdzone nr 3(28), 2009

elektronicznych. Żaden z rodziców nie przyznał się do stosowania siły fizycznej wobec dziecka.

Następnie zapytano bezpośrednio rodziców czy zdarza im się stosować wobec dzieci kary cielesne. Zdecydowaną większość tj. 78,18% stanowili respondenci, którzy nigdy nie użyli przemocy fizycznej wobec dzieci. Pozostałe 21,82% przyznało się do stosowania tego typu kar rzadko, raz na pół roku.

Zdecydowana większość rodziców uczniów z terenu gminy Miedźno uważa, że dziecko nie powinno się bać rodziców. Taką odpowiedź zaznaczyło 83,64% respondentów. Kolejno 10,91% stwierdziło, iż dziecko powinno czuć respekt przed rodzicem, a pozostałe 5,45% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na tak zadane pytanie.

Gdy zapytano rodziców o to czy stosowanie kar cielesnych wobec dzieci jest dopuszczalne w sytuacji kiedy na to zasłużyły, 10,91% rodziców udzieliło odpowiedzi twierdzącej.

W drodze badania okazało się również, że 45,45% badanych rodziców jest za ustawowym zakazem stosowania kar cielesnych, natomiast 29,09% wyraziło zdanie przeciwnie. Pozostałe 25,45% respondentów nie umiało się określić w tym temacie.

Z pozyskanych w trakcie badania danych wynika, iż łącznie 34,55% ankietowanych zna rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci.

Problemy w środowisku szkolnym

Używanie substancji psychoaktywnych

Problem uzależnień wśród młodzieży jest niezwykle trudny. Spożywanie środków psychoaktywnych związane jest z ryzykiem występowania szkód zdrowotnych, a także przyczynia się do nasilania zachowań antyspołecznych, osłabia hamulce społeczne, nasila agresję, powoduje najczęściej absencję szkolną, nieprawidłową realizację obowiązku szkolnego oraz konflikty z rówieśnikami, rodzicami i nauczycielami.

Diagnoza przeprowadzona wśród uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Miedźno, wskazuje, iż jest to problem występujący również w środowisku badanych. Jak wynika z deklaracji ankietowanych, odsetek osób, które używały substancji psychoaktywnych dynamicznie wzrasta wraz z ich wiekiem. Wśród uczniów klas piątych i szóstych, 10,00% badanych przyznało się do spożywania alkoholu, a 8,33% do palenia papierosów. W grupie uczniów klas siódmych i ósmych wskaźniki te były prawie trzykrotnie wyższe.

Tabela 21. Używanie substancji psychoaktywnych przez uczniów

Substancje psychoaktywne	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
spożywanie alkoholu	10,00%	29,55%
palenie papierosów, w tym papierosy elektroniczne	8,33%	21,59%

Ponadto wielu ankietowanych biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zna osoby niepełnoletnie mające do czynienia z substancjami psychoaktywnymi.

Tabela 22. Znajomość osób niepełnoletnich zażywających substancje psychoaktywne

Znajomości osób zażywających substancje psychoaktywne	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
spożywanie alkoholu	40,00%	60,23%
palenie papierosów	38,33%	63,64%
zażywanie narkotyków	5,00%	9,09%

Problem używania środków psychoaktywnych przez uczniów został także poruszony w badaniu ankietowym skierowanym do nauczycieli ze szkół podstawowych z terenu gminy Miedźno. Z odpowiedzi badanych wynika, iż problem jest dość mocno rozpowszechniony, szczególnie w przypadku palenia papierosów oraz spożywania alkoholu.

Tabela 23. Czy według Pani/Pana są w szkole uczniowie, którzy mieli już kontakt ze wskazanymi substancjami psychoaktywnymi?

Rodzaj substancji	
alkohol	
według mnie wielu uczniów miało kontakt z tym rodzajem substancji	16,67%
w szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie mieli kontakt z tym rodzajem substancji	54,17%
w naszej szkole nie ma uczniów, którzy mieli kontakt z tym rodzajem substancji	29,17%
papierosy	
według mnie wielu uczniów miało kontakt z tym rodzajem substancji	12,50%
w szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie mieli kontakt z tym rodzajem substancji	62,50%
w naszej szkole nie ma uczniów, którzy mieli kontakt z tym rodzajem substancji	25,00%
narkotyki	
według mnie wielu uczniów miało kontakt z tym rodzajem substancji	0,00%
w szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie mieli kontakt z tym rodzajem substancji	25,00%
w naszej szkole nie ma uczniów, którzy mieli kontakt z tym rodzajem substancji	75,00%

Gdy zapytano nauczycieli o dostępność środków psychoaktywnych, wszyscy ankietowani określili ją jaką trudną lub nie potrafili udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Pozytywnym jest, iż największy odsetek nauczycieli uczestniczących w badaniu, dobrze oceniło swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego. Ponadto większość nauczycieli jest zdania, że są odpowiednio przygotowani do udzielenia pomocy uczniom, którzy wykazują skłonności do podejmowania zachowań ryzykownych

Niepokojącym jest, iż 75,00% nauczycieli przyznało, że wśród uczniów można zaobserwować niepokojące zachowania, które mogą sugerować np. problemy depresyjne, problemy z uzależnieniem.

Zdecydowana większość nauczycieli tj. 70,83% szkoły zapewniają uczniom odpowiedni poziom wsparcia psychologicznego. Przeciwnie zdanie w tym temacie wyraziło 16,67% badanych, a pozostałe 12,50% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Istnieją teorie wyjaśniające powstawanie uzależnień od substancji psychoaktywnych, które wskazują na znaczącą (kierunkową) rolę uwarunkowań rodzinnych. Opierają się one na założeniu wskazującym, że nieprawidłowo funkcjonująca rodzina jest istotnym prekursorem zachowań patologicznych wychowującej się w niej młodzieży. Wzorce rodzinne mogą skutkować szybszym sięganiem po substancje psychoaktywne, niższym wiekiem eksperymentów, jak również wyborem określonej substancji²⁴.

W związku z powyższym, w trakcie ankietyzacji przeprowadzonej wśród rodziców uczniów z terenu gminy Miedźno, oprócz pytań bezpośrednio związanych z używaniem substancji przez młodzież pojawiły się również pytania dotyczące relacji rodzinnych.

Zdecydowana większość badanych tj. 76,36% stwierdziła, że ma bardzo dobry kontakt

²⁴ Ulman. P, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego Instytut Psychologii, Społeczne i rodzinne uwarunkowania uzależnień u dzieci i młodzieży, 2011

z dzieckiem. Pozostałe 23,64% przyznało, iż w zasadzie rozumie się dobrze ze swoim dzieckiem.

Warto wspomnieć, iż zdecydowana większość rodziców przyznała, że ich dzieci chętnie z nimi rozmawiają na temat swoich problemów. 34,55% z nich odpowiedziało, że ich dzieci dzielą się z nimi wszystkimi swoimi problemami, a 61,82% badanych rodziców stwierdziło, iż dzieci z nimi rozmawiają, ale nie zawsze mówią o wszystkim. Pozostałe 3,64% przyznało natomiast, że dziecko nigdy nie podejmuje z nimi takich rozmów.

W drodze badania okazało się również, że zdecydowana większość rodziców tj. 90,91% ma świadomość tego jak ich dziecko spędza swój wolny czas. Pozostałe 9,09% przyznało natomiast, iż nie ma pojęcia czym zajmuje się ich dziecko w wolnym czasie.

Gdy zapytano badanych rodziców o to czy znają kolegów, znajomych, z którymi spotyka się ich dziecko, prawie wszyscy udzielili odpowiedzi twierdzącej.

Następne pytanie dotyczyło znajomości problemów występujących w środowisku szkolnym. I tak, zdaniem 92,73% respondentów ich dzieci nie mają żadnych problemów w szkole. Pozostałe 7,27% przyznało, iż wie o kłopotach swojego dziecka, a najczęściej wymienianymi problemami z komunikacją z innymi dziećmi oraz nauczycielami, brak cierpliwości ze strony nauczyciela oraz wyzwiska i brak akceptacji ze strony rówieśników.

Zapytano również rodziców, czy zdarza się, że ich dzieci zachowują się agresywnie. Jak się okazało, 38,18% respondentów stwierdziło, iż zdarza się to rzadko, a 21,82% przyznało, iż takie sytuacje występują od czasu do czasu. Pozostałe 40,00% zadeklarowało, że ich dziecko nigdy nie zachowuje się agresywnie.

Problem stosowania substancji psychoaktywnych jest aktualny wśród młodzieży. Często zdarza się, że w okresie dojrzewania rodzice przestają być autorytetami dla młodych ludzi, a rolę tę przejmują rówieśnicy. Niekiedy nastolatek trafia w negatywne środowisko rówieśnicze. Chce zaimponować znajomym, sięgając po środki

odurzające, nie chce odstawać od innych. Myśli, że rezygnując i asertywnie wypowiadając swoje przeciwne zdanie, będzie odrzucony przez grupę, na której mu tak bardzo zależy. Niektóre osoby poddawane są presji rówieśniczej lub traktują używanie substancji psychoaktywnych jako ucieczkę od problemów w środowisku szkolnym czy też w domu. Rolą rodziców jest ukazanie młodzieży, jakie zagrożenia niesie za sobą stosowanie substancji psychoaktywnych, a jednocześnie wskazywanie konstruktywnej drogi do radzenia sobie z problemami, zyskania akceptacji rówieśniczej, zdrowego i szczęśliwego życia pozbawionego nałogów.

Mając na uwadze powyższe, dalsza część ankietyzacji dotyczyła bezpośrednio wiedzy rodziców na temat używania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Gdy zapytano rodziców czy ich dziecko pali papierosy, zdecydowana większość tj. 94,55% zdecydowanie przyznała, że ich dziecko nie ma kontaktu z tą używką. Jeden rodzic podejrzewa, iż taka sytuacja ma miejsce. Pozostałe 3,64% stwierdziło, że nie posiada wiedzy w tym zakresie.

W przypadku pytania o upojenie alkoholowe, prawie wszyscy respondenci udzielili odpowiedzi przeczącej. Taką odpowiedź wskazało 96,36%, natomiast 3,64% badanych przyznało, iż taka sytuacja miała miejsce jeden, dwa razy.

Ponadto 98,18% zadeklarowało, iż ich dzieci nigdy nie używały środków odurzających-narkotyków lub dopalaczy. 1,82% przyznało, iż nie posiada wiedzy w tym zakresie.

W dalszej części zapytano rodziców uczniów z terenu gminy Miedźno, o to czy potrafiliby rozpoznać osobę pod wpływem narkotyków. Większość respondentów tj. 83,64% stwierdziła, iż bez problemu rozpoznałaby taką osobę. Pozostałe 16,36% przyznało, że nie potrafiłoby rozpoznać czy osoba jest pod wpływem środków odurzających.

Kolejne pytanie dotyczyło wiedzy w zakresie narkotyków, ich rodzajów i skutków zażywania. Najwyższy odsetek tj. 65,45% stanowili respondenci, którzy zadeklarowali, że wiedzą dokładnie wszystko na temat tego rodzaju substancji psychoaktywnych. Pozostałe 34,55% stwierdziło, iż tylko częściowo orientuje się w tym zakresie.

Następnie zapytano rodziców, czy w ich opinii na terenie szkoły istnieje zagrożenie narkotykami. 5,45% przyznało, że taki problem występuje na terenie szkoły, natomiast 38,18% stanowczo zaprzeczyło. Pozostałe 56,36% nie umiało jednoznacznie udzielić odpowiedzi na to pytanie.

W drodze badania okazało się również, że wszyscy rodzice podejmują rozmowy z dziećmi na temat substancji psychoaktywnych, w tym 45,45% robi to bardzo często, a 54,55% zadeklarowało, że rozmawia rzadko na ten temat.

Niepokojącym jest wynik, iż 60,00% respondentów nie zna w swoim środowisku instytucji pomagającym osobom uzależnionym i ich rodzinom. Pozostałe 40,00% badanych rodziców przyznało, że posiada wiedzę na temat takich instytucji.

Ostatnie pytanie tej części dotyczyło działań jakie zdaniem rodziców należy podejmować w celu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży. Na pierwszym miejscu respondenci wskazali na organizowanie dla dzieci i rodziców spotkań z pedagogiem, psychologiem, lekarzem. Na kolejnej pozycji znalazło się organizowanie dla dzieci różnych form czasu wolnego tj. kółek zainteresowań, wycieczek, zawodów sportowych, festynów. Następnie zdaniem rodziców należałoby organizować pogadanki na wywiadówkach, podczas spotkań rodziców z dyrektorem. Jeden rodzic zaproponował inne działanie tj. odwiedzenie ośrodka odwykowego.

Przemoc rówieśnicza

Z przeprowadzonej diagnozy społecznej wynika, iż uczniowie szczególnie narażeni są na agresję słowną, ośmieszanie i poniżanie. 15,00% uczniów klas piątych i szóstych oraz 9,09% uczniów klas siódmych i ósmych potwierdziło, że osobiście doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Istotnym jest zatem wdrażanie projektów poświęconych profilaktyce związanej z problemami agresji i przemocy. Ponadto, wraz z wiekiem badanych wzrasta częstotliwość występowania zjawisk przemocy poza terenem szkoły, jak również uczestnictwa w czynnych aktach przemocy.

Tabela 24. Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy

Akty przemocy	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
spotykane przejawy przemocy poza szkołą	6,67%	20,45%
czynne uczestnictwo w aktach przemocy	6,67%	9,09%

W trakcie badania ankietowego wśród uczniów zostały również poruszone zagadnienia związane z występującym coraz częściej w środowisku młodych osób zjawiskiem hejtu. Jak wynika z pozyskanych danych, zdecydowana większość ankietowanych, zarówno w młodszej jak i starszej grupie wiekowej wie na czym polega zjawisko hejtu. Ponadto wielu uczniów potwierdziło, że spotkało się z tym zjawiskiem w swoim środowisku szkolnym, w tym część doświadczyła hejtu osobiście.

Tabela 25. Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym

Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
tak, doświadczyłem tego osobiście	15,00%	11,36%
tak, ale nie doświadczyłem tego osobiście	25,00%	38,64%
nie, to zjawisko nie występuje w naszym środowisku szkolnym	36,67%	30,68%
nie wiem	23,33%	19,32%

Występowanie aktów agresji i przemocy wśród uczniów potwierdzają również uczestniczący w ankietyzacji nauczyciele, jednak jak twierdzi zdecydowana większość z nich są to nieliczne przypadki. Wszyscy ankietowani jednogłośnie przyznali, iż wiedzą jak reagować w sytuacji wystąpienia przemocy pomiędzy uczniami.

Cyberprzemoc

Cyberprzemoc jest jednym z najszybciej rozwijających się zagrożeń we współczesnym świecie. Nowoczesna technologia to nie tylko zabawa, ale także ryzyko uzależnienia, przemocy czy łatwego dostępu do nieodpowiednich treści. Internet i urządzenia mobilne zmieniły trwale nasz świat. Akty cyberprzemocy, czyli przemocy z użyciem mediów elektronicznych - choć dokonywane są w wirtualnym świecie, potrafią realnie wyrządzić bardzo dużą krzywdę.

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy problem cyberprzemocy jest znany w środowisku szkolnym uczniów z terenu gminy Miedźno. Wielu uczniów potwierdziło, że osobiście doświadczyło cyberprzemocy, gdyż ktoś nakręcił film lub zrobił im zdjęcie bez ich zgody. Wśród badanych pojawiły się również deklaracje potwierdzające szantażowanie kogoś lub oczernianie przy użyciu urządzeń elektronicznych.

Tabela 26. Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów

Zjawisko cyberprzemocy	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
doświadczenie cyberprzemocy	33,33%	25,00%
stosowanie cyberprzemocy	8,33%	6,82%

W drodze badania przeprowadzonego wśród rodziców uczniów okazało się, że zdecydowana większość z nich tj. 98,18% ma świadomość czym jest zjawisko cyberprzemocy. Ponadto 3,64% badanych rodziców słyszało o przypadkach stosowania cyberprzemocy w otoczeniu swojego dziecka.

Z uwagi na występowanie zjawiska cyberprzemocy w środowisku szkolnym, ważne jest podejmowanie działań profilaktycznych zwiększających świadomość uczniów na temat tego rodzaju przemocy, sposobów reagowania w przypadku zetknięcia się z cyberprzemocą. Jak wskazują wyniki badania, zdecydowana większość uczniów w obydwu grupach wiekowych nie posiada wiedzy na temat instytucji udzielających pomocy w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą.

Podsumowanie części diagnostycznej

Opracowanie diagnozy w procesie tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, jest etapem koniecznym i niezbędnym. Na jej podstawie wyznacza się cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki skutecznych, długofalowych działań strategicznych, służących rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych.

Diagnoza sytuacji demograficzno-społecznej na terenie gminy Miedźno, obejmuje lata 2017-2021. Problemy społeczne zostały przeanalizowane na podstawie danych gromadzonych corocznie przez GUS, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie oraz innych instytucji, jak również danych pozyskanych w wyniku ankiety dotyczącej lokalnych zagrożeń społecznych.

Z danych przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie wynika, iż na przestrzeni lat 2019-2021 zmalała ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej. Obserwowana systematycznie spadająca liczba osób korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej, może świadczyć o poprawie, sytuacji materialno- bytowej rodzin.

Przeprowadzona analiza problemów, z jakimi borykają się mieszkańcy z terenu gminy Miedźno wskazała, że w 2021 roku były to najczęściej osoby i rodziny borykające się z niepełnosprawnością oraz długotrwałą lub ciężką chorobą i bezrobociem.

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Miedźno wskazuje na charakterystyczne cechy społeczeństwa starzejącego się. Niekorzystne perspektywy związane z migracjami - zwłaszcza ludzi młodych, jak również niekorzystne zmiany w obszarze wartości rodzinnych, co skutkuje niejednokrotnie rozpadem rodziny często wielopokoleniowej. Obserwowane zmiany mają również związek ze zmieniającą się strukturą i funkcjami rodziny. Wynika z tego, że wyzwaniem m.in. dla służb społecznych i podmiotów pożytku publicznego w najbliższych latach będzie pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów społecznych osób starszych, samotnych chorych i niepełnosprawnych.

Częstotliwość występowania ciężkich i długotrwałych chorób oraz niepełnosprawności, w tym m.in. w związku ze starzeniem się społeczeństwa, pozwala przypuszczać, że w okresie objętym Strategią liczba osób wymagających wsparcia z tytułu chorób i niepełnosprawności będzie wzrastać.

Wielu badanych mieszkańców zwróciło uwagę na problemy, które dotyczą osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami w gminie.

Wśród problemów dotyczących seniorów znalazły się przede wszystkim: samotność oraz utrudniony dostęp do usług opiekuńczych. Zwrócono również uwagę na trudną dostępność do placówek medycznych, ubóstwo, choroby lub inwalidztwo, poczucie odrzucenia i nieprzydatności innym oraz brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego.

Wśród problemów dotyczących osoby z niepełnosprawnościami wymieniono problemy tj.: bariery architektoniczne oraz utrudniony dostęp do usług medycznych (np. rehabilitacji). Wskazano również na izolację, utrudniony dostęp do usług opiekuńczych, bezrobocie, brak akceptacji w środowisku lokalnym oraz problemy psychologiczne.

Również pracownicy GOPS uczestniczący w badaniu ankietowym wymienili kilka problemów odnoszących się do osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami. Wśród nich znalazły się m.in. problemy takie jak: bariery architektoniczne, samotność oraz izolacja, brak opieki wytchnieniowej dla opiekunów, brak dostępu do rehabilitacji oraz brak wsparcia rodziny. Pracownicy GOPS w większości przyznali, iż oferty skierowane do osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy nie są wystarczające.

Dane z przeprowadzonej ankiety społecznej wśród mieszkańców z terenu gminy Miedźno wskazały, iż najbardziej zauważalnym problemem w ich środowisku lokalnym jest alkoholizm. Ważność tego problemu została oceniona na poziomie 3,26. Ponadto 42,00% badanych stwierdziło, że jest to bardzo powszechny na terenie gminy. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy.

Ważność pozostałych problemów, występujących na terenie gminy Miedźno została oceniona przez mieszkańców na nieco niższych poziomach. Na kolejnych pozycjach pod względem ważności znalazł się problem nowych substancji psychoaktywnych oraz problem narkomanii.

Na przestrzeni lat 2017-2021 ogólna liczba osób pracujących w gminie zmalała o 10,31%. Porównując 2021 rok do 2017 roku można zauważyć, iż ogólna liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie również zmalała.

Na terenie gminy Miedźno zauważalny jest również problem przemocy. Jak wynika z przeprowadzonego badania ankietowego, ogółem łącznie 46,00% ankietowanych mieszkańców gminy zna rodziny, w których stosowana jest przemoc. Ponadto 8,00% osobiście doświadczyło przemocy w rodzinie, gdzie sprawcą był najczęściej ojciec. Opinie respondentów pozyskane w trakcie ankietyzacji wskazują, że zasadne będzie podjęcie działań profilaktycznych w celu zwiększania świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie oraz jej przeciwdziałania.

Badania zrealizowane wśród mieszkańców pozwoliły stwierdzić, iż problem narkomanii w niewielkim stopniu dotyczy mieszkańców z terenu gminy Miedźno. Dane pozyskane w trakcie diagnozy zagrożeń społecznych wskazują, iż problem narkomanii jest zauważalny na terenie gminy, natomiast są to najczęściej sporadyczne przypadki.

Wyniki badań ankietowych wskazują również na występujący problem uzależnień behawioralnych w środowisku badanych mieszkańców z terenu gminy. Zaleca się zatem upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie/dystrybuowanie materiałów informacyjno- edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii społecznych.

ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ

Analiza SWOT jest efektywną metodą pozwalającą na identyfikację słabych i silnych stron sfery społecznej gminy Miedźno oraz szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją.

Analiza SWOT składa się z czterech grup czynników:

- mocnych stron (z ang. strenghts) - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony sfery społecznej i które należycie wykorzystane sprzyjać będą jej rozwojowi;
- słabych stron (z ang. weaknesses) - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony sfery społecznej i które nie wyeliminowane stanowiąc będą barierę jej rozwoju;
- szans (z ang. opportunities) - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta, ale przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, mogą sprzyjać rozwojowi sfery społecznej w gminie Miedźno;
- zagrożeń (z ang. threats) - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenia dla jej rozwoju.

Analiza SWOT jest użytecznym instrumentem pozwalającym na wielowymiarową ocenę aktualnego stanu sfery społecznej w gminie Miedźno oraz stanowi adekwatny punkt wyjścia do definiowania pożądanych kierunków rozwoju. W ten sposób przedmiotowa analiza ujawnia również obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu gminy, a także wskazuje na niezbędne działania, których podjęcie pomoże osiągnąć ustalone cele.

W analizie SWOT dla gminy Miedźno uwzględniono takie obszary jak:

- 1) ochrona zdrowia;
- 2) pomoc społeczna;
- 3) rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii;
- 4) rynek pracy;
- 5) edukacja;
- 6) problemy osób starszych i niepełnosprawność.

OCHRONA ZDROWIA
Mocne strony
• Relatywnie dobry dostęp do podstawowej opieki medycznej – działalność Poradni Medycyny Rodzinnej w Miedźnie oraz w Poradni Ogólnej w Ostrowach. • Działalność prywatnych gabinetów stomatologicznych w miejscowości Miedźno i Ostrowy. • Działalność dwóch ogólnodostępnych aptek na terenie gminy oraz jednego punktu aptecznego. • Prowadzenie profilaktycznych programów zdrowotnych na terenie gminy. • Stosunkowo wystarczająco oceniana przez mieszkańców oferta gminy w zakresie opieki zdrowotnej.
Słabe strony
• Brak opieki całodobowej na terenie gminy. • Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów. • Niedostateczna wiedza społeczeństwa na temat profilaktyki i promocji zdrowia.
Szanse
• Wdrażanie unijnych standardów opieki zdrowotnej. • Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców. • Dofinansowanie zakupu sprzętu medycznego ze środków Unii Europejskiej. • Prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia.
Zagrożenia
• Rosnąca liczba osób przebywających pod opieką lekarzy oraz pielęgniarek POZ. • Wyjazdy lekarzy specjalistów za granicę. • Brak zainteresowania profilaktyką i promocją zdrowia ze strony mieszkańców. • Zapaść służby zdrowia.

POMOC SPOŁECZNA	
Mocne strony	
• Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. • Współpraca podmiotów realizujących zadania wspomagające pracę GOPS. • Zaangażowanie pracowników GOPS w działalność na rzecz problematyki społecznej. • Sprawny system udzielania świadczeń socjalnych (m.in. praca socjalna, świadczenia pieniężne oraz niepieniężne). • Funkcjonowanie ogólnopolskiego programu Karta Dużej Rodziny. • Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego. • Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. • Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	
Słabe strony	
• Nowe zadania ustawowe nakładane na GOPS. • Często zmieniające się przepisy prawne, dużo dokumentacji a za mało czasu na pracę socjalną. • Brak specjalistów kompleksowo zajmujących się rodziną problemową. • Bierność klientów pomocy społecznej.	
Szanse	
• Malejąca ogólna liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS. • Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie pomocy społecznej poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach. • Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin. • Efektywna praca socjalna.	
Zagrożenia	
• Natłok obowiązków co ogranicza możliwości realizowania pracy w terenie z rodzinami. • Powiększanie się dysfunkcji rodzinnych. • Problem przemocy w rodzinie. • Problem alkoholizmu i uzależnień. • Zubożenie społeczeństwa. • Niewystarczające finansowanie pomocy społecznej.	

**ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII ORAZ
UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH****Mocne strony**

- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Dostęp do stałych środków finansowych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.
- Działalność Gminnego Punktu Konsultacyjno- Interwencyjnego GKRPA.
- Zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień.
- Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- Prowadzenie działań w obszarze profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działalności profilaktycznej wśród dzieci szkolnych i młodzieży poprzez organizację m.in. różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci.
- Zaangażowanie placówek oświatowych w działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży.

Słabe strony

- Wysoki odsetek znajomości osób w środowisku lokalnym nadużywających alkoholu (dane pozyskane w trakcie badania ankietowego wskazują, że 42,00% ankietowanych mieszkańców zna osoby nadużywające alkoholu).
- Występowanie zjawiska nietrzeźwości wśród kierowców (20,00% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Występowanie przypadków spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży (6,00% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Występowanie zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim (32,00% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Brak znajomości instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym (tylko 14,00% ankietowanych posiada wiedzę w tym zakresie).
- Występowanie problemu narkomanii na terenie gminy.
- Znajomość miejsc gdzie można zdobyć narkotyki (10,00% badanych mieszkańców potwierdziło taką wiedzę).

• Znajomość osób, które zażywają narkotyki (22,00% badanych mieszkańców zna osoby zażywające narkotyki). • Zażywanie substancji psychoaktywnych typu narkotyki (8,00% badanych mieszkańców przyznało się do zażywania narkotyków). • Współwystępowanie problemu alkoholizmu oraz przemocy w rodzinie. • Występowanie problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.
Szanse
• Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach. • Wzmoczony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów. • Zwiększanie świadomości rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych na temat uzależnień poprzez uczestnictwo w prelekcjach, szkoleniach, spotkaniach profilaktycznych. • Zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami poprzez realizację programów, warsztatów profilaktycznych w szkołach. • Intensyfikacja działań informacyjnych w celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji pomocowych na terenie gminy dla osób uzależnionych i ich rodzin.
Zagrożenia
• Brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień. • Wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych. • Postępujący proces cyfryzacji społeczeństwa.

RYNEK PRACY	
Mocne strony	
• Prężnie rozwijająca się strefa inwestycyjna. • Potencjał demograficzny - znaczna liczba osób w wieku produkcyjnym. • Spadek bezrobocia na lokalnym rynku pracy. • Dostępność programów aktywizujących dla osób bezrobotnych. • Efektywna współpraca pomiędzy władzami lokalnymi a organizacjami pozarządowymi, w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji zawodowej. • Warunki sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości, a tym samym tworzeniu nowych miejsc pracy.	
Słabe strony	
• Zmniejszająca się liczba osób pracujących. • Zjawisko dziedziczenia bezrobocia. • Brak placówek świadczących opiekę dla dzieci do lat 3, co niekorzystnie wpływa na aktywizację zawodową kobiet. • Słaba oferta pracy dla osób niepełnosprawnych. • Niskie zarobki w stosunku do wysokości świadczeń socjalnych, co często zniechęca do podejmowania zatrudnienia.	
Szanse	
• Możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej). • Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach. • Rozwój nowych przedsiębiorstw na terenie gminy.	
Zagrożenia	
• Spadek chęci do działania oraz zmian, w przypadku osób długotrwale bezrobotnych. • Wzrost liczby osób bezrobotnych. • Wysokie koszty pracodawców. • Zjawisko nielegalnego zatrudnienia.	

EDUKACJA	
Mocne strony	
• Zwarta i równomiernie rozłożona sieć publicznych szkół i przedszkoli. • Dobrze oceniana przez mieszkańców oferta przedszkolna na terenie gminy. • Dobrze oceniana przez mieszkańców oferta edukacyjna oraz kulturalna na terenie gminy. • Wystarczająca ilość miejsc w świetlicach szkolnych. • Dobrze oceniane przez mieszkańców działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. • Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo- rekreacyjna.	
Słabe strony	
• Brak placówek świadczących opiekę dla dzieci do lat 3. • Niewystarczająco oceniana przez mieszkańców oferta opieki nad dziećmi do lat 3. • Brak szkół ponadpodstawowych na terenie gminy.	
Szanse	
• Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie poziomu nauczania (szkolenia kadry pedagogicznej, wyposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i edukacyjne). • Dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego.	
Zagrożenia	
• Spadek poziomu nauczania (m.in. spowodowany koniecznością wprowadzenia nauki zdalnej). • Niechęć do kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły średniej.	

PROBLEMY OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ**Mocne strony**

- Zaangażowanie pracowników GOPS w pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym.
- Dostrzeganie problemów osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.
- Dostępność świadczeń w ramach pomocy społecznej związanych z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą (m.in. zasiłek okresowy, usługi opiekuńcze, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne).
- Przystąpienie do programu „Wspieraj Seniora”.
- Dobrze oceniane przez mieszkańców działania gminy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
- Dostępność programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób niepełnosprawnych.

Słabe strony

- Istniejące bariery architektoniczne: brak podjazdów dla wózków inwalidzkich brak komunikacji lokalnej na terenie gminy.
- Wykluczenie społeczne, samotność.
- Niska aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, usług rehabilitacyjnych na terenie gminy.
- Ograniczona oferta w zakresie organizacji form czasu wolnego.
- Utrzymujące się niekorzystne trendy demograficzne, skutkujące starzeniem się społeczeństwa.

Szanse

- Likwidowanie barier architektonicznych.
- Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych.
- Realizacja programów aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych.
- Realizacja projektów, spotkań integracyjnych, angażujących osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami w życie społeczne.
- Monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych, jak również osób z niepełnosprawnościami.

Wzrost świadomości społeczeństwa na temat sytuacji i potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Zagrożenia
- Postępujący proces starzenia się społeczeństwa. - Niskie świadczenia pieniężne związane z niepełnosprawnością. - Niewystarczająca oferta wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych. - Niski poziom kwalifikacji osób niepełnosprawnych. - Izolacja i brak akceptacji osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym.

W trakcie badania ankietowego mieszkańcy gminy Miedźno wskazali obszary, w ramach których podejmowane działania lub oferowane przez gminę wsparcie są ich zdaniem najbardziej niezadowolające. Respondenci mieli możliwość wskazania kilku obszarów stąd suma odpowiedzi jest wyższa niż 100,00%.

Najwyższy odsetek badanych wyraził niezadowolenie z działań gminy w zakresie ochrony zdrowia (60,00%) oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży (38,00%). Stosunkowo nisko zostały również ocenione działania ukierunkowane na przeciwdziałanie alkoholizmowi (30,00%), wsparcia osób starszych (28,00%) oraz pomocy osobom niepełnosprawnym (26,00%). Pozostałe odpowiedzi przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?

60,00%	Ochrona zdrowia
38,00%	Zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży
30,00%	Przeciwdziałanie alkoholizmowi
28,00%	Wsparcie osób starszych
26,00%	Pomoc osobom niepełnosprawnym
20,00%	Przeciwdziałanie narkomanii
14,00%	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie Zapewnienie opieki w żłobkach

12,00%	Wspieranie rodzin wielodzietnych
6,00%	Ograniczanie bezrobocia
4,00%	Przeciwdziałanie ubóstwu
2,00%	Zapobieganie bezdomności Zapewnienie opieki przedszkolnej

MISJA I WIZJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY

Określenie wizji w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w obszarze zintegrowanej polityki społecznej, jest elementem pożądanym, pozwalającym na przedstawienie wizerunku gminy w perspektywie najbliższych lat.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Miedźno została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych.

Gmina Miedźno w oparciu o posiadane zasoby dąży do zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz rozwiązywania problemów społecznych poprzez właściwe działania administracji samorządowej, stowarzyszeń i mieszkańców. Wspierając lokalne inicjatywy, w szczególności społeczne, kulturalne i edukacyjne dąży do integracji oraz aktywizacji społeczności lokalnej.

Rolą misji w obszarze zintegrowanej lokalnej polityki społecznej, jest określenie zamierzeń i aspiracji samorządu lokalnego. Wskazanie kierunków działań, jakie będą podejmowane w przyszłości.

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miedźno jest uświadomienie aktualnej sytuacji społecznej oraz wytyczenie kierunków zmian do budowania Gminy wspierającej i właściwie wykorzystującej aktywność oraz potencjał społeczności lokalnej, z uwzględnieniem istotnych uwarunkowań lokalnych.

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Proces dążenia do realizacji określonych powyżej wizji i misji, wymaga zdefiniowania celów strategicznych projektowanych zmian, celów operacyjnych oraz kierunków niezbędnych działań koniecznych do rozwiązywania najważniejszych zdiagnozowanych problemów społeczności lokalnej. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu operacyjnego wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji, podmioty realizujące cel, listę wskaźników do monitorowania oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

Wskaźniki są narzędziem niezbędnym do weryfikacji efektywności i celowości realizacji poszczególnych działań strategicznych w ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Pozwalają zmierzyć postęp w realizacji celów poszczególnych działań oraz stwierdzić czy działania podejmowane dla realizacji poszczególnych celów są skuteczne i czy przynoszą planowane efekty. Właściwe oszacowanie wartości wskaźników, a w szczególności wskaźników rezultatu jest zadaniem skomplikowanym. Trudno jest, bowiem przewidzieć na etapie przygotowywania projektu, jaka będzie sytuacja za kilka lat. Ponadto, realizator nie zawsze ma wpływ na stopień osiągnięcia wskaźnika. Dla wskaźników na wartość początkową wybrano 2021 rok, natomiast na wartość docelową 2030 rok.

CEL STRATEGICZNY 1 - Wsparcie rodziny

1.1 Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo oraz opieka nad dzieckiem

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 1.1.1 Edukacja rodzin skupiająca się na przekazywaniu właściwego modelu dotyczącego wypełniania ról rodzicielskich;
- 1.1.2 Realizacja projektów obejmujących pomoc rodzinom mającym problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 1.1.3 Praca socjalna w rodzinach wychowujących dzieci, które przeżywają trudności;
- 1.1.4 Udzielanie wsparcia rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.

1.2 Pomoc rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej z powodu wielodzietności lub samotnego rodzicielstwa**KIERUNKI DZIAŁANIA:**

- 1.2.1 Zapewnienie osobom samotnie wychowującym dziecko/dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego);
- 1.2.2 Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych /niepełnych.

1.3 Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia i wszechstronnego rozwoju**KIERUNKI DZIAŁANIA:**

- 1.3.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- 1.3.2 Podnoszenie jakości i warunków kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadry nauczycielskiej, modernizację placówek i ich wyposażenie w niezbędny sprzęt oraz programy edukacyjne;
- 1.3.3 Zapewnienie pomocy specjalistycznej, wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży;
- 1.3.4 Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych).

1.4 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia**KIERUNKI DZIAŁANIA:**

- 1.4.1 Promowanie zdrowego trybu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej;
- 1.4.2 Realizacja programów zdrowotnych;
- 1.4.3 Zwiększenie dostępności usług specjalistycznych.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągle w okresie obowiązywania Strategii 2023-2030

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Gminy Miedźno, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, ośrodki zdrowia z terenu gminy

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba rodzin korzystających ze świadczeń GOPS;
- Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej;
- Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz alimentacyjnych;
- Liczba rodzin wychowujących dzieci objętych pracą socjalną;
- Liczba rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze, którym GOPS udzielił pomocy;
- Liczba rodzin wielodzietnych, korzystających z KDR;
- Liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych;
- Liczba nauczycieli podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe;
- Liczba inwestycji na rzecz szkół;
- Liczba dzieci i młodzieży, korzystających w szkołach ze wsparcia psychologicznego;
- Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych;
- Liczba osób objętych opieką lekarzy POZ;
- Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
- Liczba profilaktycznych programów zdrowotnych.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- Zwiększenie szans edukacyjnych (zarówno uczniów uzdolnionych, jak i tych mających problemy w nauce);
- Zwiększenie efektywności wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci;

- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego stylu życia.

CEL STRATEGICZNY 1- Wsparcie rodziny

Wskaźnik: Liczba rodzin korzystających ze świadczeń GOPS

Wartość początkowa: 63 rodziny

Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie

Źródło danych: GOPS

Wskaźnik: Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej

Wartość początkowa: 2 rodziny

Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie

Źródło danych: GOPS

Wskaźnik: Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz alimentacyjnych

Wartość początkowa: 119 rodzin

Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie

Źródło danych: GOPS

Wskaźnik: Liczba rodzin wychowujących dzieci objętych pracą socjalną

Wartość początkowa: 5 rodzin

Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie

Źródło danych: GOPS

Wskaźnik: Liczba rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze, którym GOPS udzielił pomocy

Wartość początkowa: 3 rodziny

Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie

Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba rodzin wielodzietnych, korzystających z KDR
Wartość początkowa: 12 rodzin
Wartość docelowa: wzrost
Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych
Wartość początkowa: 1 inicjatywa
Wartość docelowa: 1 inicjatywa na 2 lata w okresie trwania Strategii
Źródło danych: GOPS, UG, placówki oświatowe z terenu gminy
Wskaźnik: Liczba nauczycieli podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe
Wartość początkowa: 7 nauczycieli
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: GOPS, placówki oświatowe z terenu gminy
Wskaźnik: Liczba inwestycji na rzecz szkół
Wartość początkowa: 3 inwestycje
Wartość docelowa: min. 1 w okresie trwania Strategii
Źródło danych: UG, GOPS, GKRPA
Wskaźnik: Liczba dzieci i młodzieży, korzystających w szkołach ze wsparcia psychologicznego
Wartość początkowa: 36 osób
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: placówki oświatowe z terenu gminy
Wskaźnik: Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych
Wartość początkowa: 380 osób

Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: placówki oświatowe z terenu gminy
Wskaźnik: Liczba osób objętych opieką lekarzy POZ
Wartość początkowa: 6 097 osób
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: ośrodki zdrowia z terenu gminy
Wskaźnik: Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej
Wartość początkowa: 1 przedsięwzięcie
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: GOPS, ośrodki zdrowia z terenu gminy
Wskaźnik: Liczba profilaktycznych programów zdrowotnych
Wartość początkowa: 7 programów
Wartość docelowa: min. 1 program na rok w okresie trwania Strategii
Źródło danych: ośrodki zdrowia z terenu gminy

CEL STRATEGICZNY 2 - Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu oraz bezdomności**2.1 Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego****KIERUNKI DZIAŁANIA:**

- 2.1.1 Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców w gminie;
- 2.1.2 Diagnozowanie, monitorowanie i wdrażanie procedur zmierzających do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, w tym dla osób z grup szczególnego ryzyka.
- 2.1.3 Udzielanie wsparcia osobom będącym w trudnej sytuacji materialnej poprzez działanie pomocy finansowej i rzeczowej GOPS;
- 2.1.4 Zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci pochodzących z rodzin ubogich poprzez organizowanie dożywiania w szkołach.

2.2 Wsparcie dla osób bezrobotnych**KIERUNKI DZIAŁANIA:**

- 2.2.1 Monitorowanie skali zjawiska bezrobocia;
- 2.2.2 Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- 2.2.3 Wsparcie informacyjno-edukacyjne dla bezrobotnych mieszkańców gminy;
- 2.2.4 Organizowanie kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/nieaktywnych zawodowo;
- 2.2.5 Zatrudnianie bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu (roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staże, przygotowanie zawodowe itp.);
- 2.2.6 Szczególne wsparcie na rynku pracy osób: niepełnosprawnych; młodych, dopiero wkraczających na rynek pracy; długotrwale bezrobotnych;
- 2.2.7 Prowadzenie działań na rzecz wspierania przedsiębiorczości.

2.3 Wsparcie dla osób bezdomnych**KIERUNKI DZIAŁANIA:**

- 2.3.1 Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością;
- 2.3.2 Zapewnienie miejsc noclegowych dla osób bezdomnych.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2023-2030

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa;
- Liczba dzieci korzystających z darmowych posiłków w szkole;
- Liczba osób bezrobotnych;
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia;
- Liczba inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- Liczba zorganizowanych kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/nieaktywnych zawodowo;
- Liczba zatrudnionych bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu;
- Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do działalności gospodarczej;
- Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezdomności;
- Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie i udzielono pomocy finansowej.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem ubóstwa;
- Zwiększenie się skuteczności wsparcia dla osób bezrobotnych;

- Zmniejszanie się bezrobocia poprzez wyrównywanie szans na rynku pracy czy stwarzanie możliwości nowych miejsc pracy;
- Zwiększanie się szans na rynku pracy poprzez podniesienie wiedzy i kwalifikacji w ramach kursów, szkoleń;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych bezdomnością.

CEL STRATEGICZNY 2 - Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu oraz bezdomności

Wskaźnik: Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa

Wartość początkowa: 1 rodzina

Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie

Źródło danych: GOPS

Wskaźnik: Liczba dzieci korzystających z darmowych posiłków w szkole

Wartość początkowa: 9 dzieci

Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie

Źródło danych: GOPS

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych

Wartość początkowa: 249 osób

Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie

Źródło danych: GUS, GOPS, PUP

Wskaźnik: Liczba osób długotrwale bezrobotnych

Wartość początkowa: 143 osoby

Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie

Źródło danych: GUS, GOPS, PUP

Wskaźnik: Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia

Wartość początkowa: 23 rodziny

Wartość docelowa: spadek
Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia
Wartość początkowa: 0 inicjatyw
Wartość docelowa: uzależnione od środków finansowych, którymi dysponować będzie PUP, a także bieżących potrzeb rynku pracy (pracodawców i osób bezrobotnych)
Źródło danych: PUP, GOPS
Wskaźnik: Liczba zorganizowanych kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/nieaktywnych zawodowo
Wartość początkowa: 2 kursy
Wartość docelowa: uzależnione od środków finansowych, którymi dysponować będzie PUP, a także bieżących potrzeb rynku pracy (pracodawców i osób bezrobotnych)
Źródło danych: PUP
Wskaźnik: Liczba zatrudnionych bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu
Wartość początkowa: 14 osób
Wartość docelowa: uzależnione od środków finansowych, którymi dysponować będzie PUP, a także bieżących potrzeb rynku pracy (pracodawców i osób bezrobotnych)
Źródło danych: PUP
Wskaźnik: Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do działalności gospodarczej
Wartość początkowa: 11 osób
Wartość docelowa: uzależnione od środków finansowych, którymi dysponować będzie PUP, a także bieżących potrzeb rynku pracy
Źródło danych: PUP

Wskaźnik: Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezdomności
Wartość początkowa: 2 osoby
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie i udzielono pomocy finansowej
Wartość początkowa: 1 osoba
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: GOPS

CEL STRATEGICZNY 3 - Przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom i przemocy w rodzinie**3.1 Wsparcie dla osób i rodzin z problemami wszelkich uzależnień****KIERUNKI DZIAŁANIA:**

- 3.1.1 Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu wszelkich uzależnień;
- 3.1.2 Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów wszelkich uzależnień, w tym: alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne;
- 3.1.3 Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych;
- 3.1.4 Zapewnienie wsparcia psychologicznego czy prawnego osobom uzależnionym od alkoholu/narkotyków oraz osobom współuzależnionym;
- 3.1.5 Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia (GKRPA);
- 3.1.6 Współpraca z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób dotkniętych problemami uzależnień;
- 3.1.7 Wsparcie działalności szkół, Policji, Ośrodków Zdrowia w profilaktyce uzależnień;
- 3.1.8 Szkolenia dla pracowników socjalnych oraz członków GKRPA, realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom wszelkich uzależnień;
- 3.1.9 Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocja trzeźwości i zdrowego trybu życia;
- 3.1.10 Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach nt. wszelkich uzależnień.

3.2 Wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie**KIERUNKI DZIAŁANIA:**

- 3.2.1 Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu przemocy w rodzinie;
- 3.2.2 Zagwarantowanie ochrony oraz udzielenia pomocy osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie;
- 3.2.3 Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie;

- 3.2.4 Motywowanie do udziału w programach wspierających dla sprawców przemocy w rodzinie;
- 3.2.5 Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3.2.6 Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie na terenie gminy;
- 3.2.7 Zwiększanie kompetencji pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (szkolenia pracowników socjalnych, ZI, GKRPA);
- 3.2.8 Systematyczne działania profilaktyczne i edukacyjne w placówkach oświatowych.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2023-2030

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Gminy Miedźno, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, ośrodki zdrowia z terenu gminy.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba opracowanych diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu uzależnień;
- Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących;
- Liczba wniosków o leczenie odwykowe;
- Liczba realizowanych działań i programów profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom;
- Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości i zdrowego trybu życia;

- Liczba zakupionych materiałów informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki alkoholowej/narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych;
- Liczba zorganizowanych imprez/festynów o charakterze profilaktycznym dotyczących problematyki wszelkich uzależnień;
- Liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach nt. wszelkich uzależnień;
- Liczba zrealizowanych szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych;
- Liczba zrealizowanych szkoleń dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie;
- Liczba założonych Niebieskich Kart;
- Liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem finansowym z powodu występowania przemocy w rodzinie;
- Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych;
- Liczba zamieszczonych informacji nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na stronach internetowych UG oraz GOPS;
- Liczba przeprowadzonych zajęć/warsztatów/pogadarek w ramach szkolnego programu profilaktyki, prowadzonych przez pedagogów, psychologów i specjalistów w dziedzinie przemocy.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem uzależniania od alkoholu/narkotyków oraz współuzależnionych;
- Zwiększanie świadomości mieszkańców na temat skali problemów, które niosą za sobą uzależnienia;
- Zmniejszenie się liczby osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie;
- Zmniejszenie się liczby osób/rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat problemu przemocy w rodzinie.

CEL STRATEGICZNY 3- Przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom i przemocy w rodzinie	
Wskaźnik: Liczba opracowanych diagnoz problemów społecznych	
Wartość początkowa: 1 Diagnoza	
Wartość docelowa: 2 raporty w okresie trwania Strategii w latach 2026 i 2030	
Źródło danych: GOPS, GKRPA	
Wskaźnik: Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu uzależnień	
Wartość początkowa: 2 rodziny	
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie	
Źródło danych: GOPS	
Wskaźnik: Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących	
Wartość początkowa: 8 rozmów motywujących	
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie	
Źródło danych: GOPS, GKRPA	
Wskaźnik: Liczba wniosków o leczenie odwykowe	
Wartość początkowa: 15 wniosków	
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie	
Źródło danych: GOPS, GKRPA	
Wskaźnik: Liczba realizowanych działań i programów profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom	
Wartość początkowa: 0 działań	
Wartość docelowa: 1 na 3 lata w okresie trwania Strategii	
Źródło danych: GOPS, GKRPA	
Wskaźnik: Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości i zdrowego trybu życia	
Wartość początkowa: 2 kampanie	

Wartość docelowa: 2 kampanie w okresie trwania Strategii
Źródło danych: GOPS, GKRPA, placówki oświatowe z terenu gminy
Wskaźnik: Liczba zakupionych materiałów informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki alkoholowej/narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych
Wartość początkowa: 1 pakiet
Wartość docelowa: 1 pakiet na rok w okresie trwania Strategii
Źródło danych: GOPS, GKRPA
Wskaźnik: Liczba zorganizowanych imprez/festynów o charakterze profilaktycznym dotyczących problematyki wszelkich uzależnień
Wartość początkowa: 3 imprezy profilaktyczne
Wartość docelowa: 1 impreza na rok w okresie trwania Strategii
Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkole nt. wszelkich uzależnień
Wartość początkowa: 1 program
Wartość docelowa: min 1 program na 2 lata w wybranej szkole/szkołach w okresie trwania Strategii
Źródło danych: GOPS, GKRPA, placówki oświatowe z terenu gminy
Wskaźnik: Liczba zrealizowanych szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych
Wartość początkowa: 1 szkolenie
Wartość docelowa: 1 szkolenie na 3 lata w okresie trwania Strategii
Źródło danych: GKRPA
Wskaźnik: Liczba zrealizowanych szkoleń dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie
Wartość początkowa: 4 szkolenia
Wartość docelowa: min. 1 szkolenie na rok w okresie trwania Strategii
Źródło danych: GOPS, GKRPA, ZI

Wskaźnik: Liczba założonych Niebieskich Kart
Wartość początkowa: 13 wszczętych procedur Niebieskich Kart
Wartość docelowa: spadek
Źródło danych: ZI
Wskaźnik: Liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty
Wartość początkowa: 19 interwencji
Wartość docelowa: spadek
Źródło danych: ZI, Komenda Powiatowa Policji
Wskaźnik: Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem finansowym z powodu występowania przemocy w rodzinie
Wartość początkowa: 1 rodzina
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych
Wartość początkowa: 0 osób
Wartość docelowa: np. wzrost
Źródło danych: GOPS, ZI
Wskaźnik: Liczba zamieszczonych informacji nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na stronach internetowych UG oraz GOPS
Wartość początkowa: 1 informacja
Wartość docelowa: min. 1 publikacja na rok w okresie trwania Strategii
Źródło danych: UG, GOPS, placówki oświatowe z terenu gminy
Wskaźnik: Liczba przeprowadzonych zajęć/warsztatów/pogadarek w ramach szkolnego programu profilaktyki, prowadzonych przez pedagogów, psychologów i specjalistów w dziedzinie przemocy

Wartość początkowa: 3 pogadanki
Wartość docelowa: min. 1 program/warsztat na 2 lata w wybranej szkole/szkołach
Źródło danych: UG, GOPS, ZI, GKRPA, Komenda Powiatowa Policji, placówki oświatowe z terenu gminy

CEL STRATEGICZNY 4 - Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych**4.1 Likwidacja barier architektonicznych i społecznych****KIERUNKI DZIAŁANIA:**

- 4.1.1 Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych;
- 4.1.2 Budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych;
- 4.1.3 Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego osobom starszym oraz niepełnosprawnym przez GOPS;
- 4.1.4 Podejmowanie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych;
- 4.1.5 Zapewnienie pomocy psychologicznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin;
- 4.1.6 Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;
- 4.1.7 Organizacja dowozu niepełnosprawnych dzieci i młodzieży na zajęcia kulturalne i sportowe;
- 4.1.8 Podejmowanie działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego przez seniorów i osoby z niepełnosprawnościami (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne);
- 4.1.9 Wdrażanie wolontariatu i usług sąsiedzkich na rzecz osób starszych oraz osób wymagających wsparcia.

4.2 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych**KIERUNKI DZIAŁANIA:**

- 4.2.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych;
- 4.2.2 Zapewnienie możliwości udziału osób niepełnosprawnych w kursach/szkoleniach, których celem jest zwiększanie kwalifikacji w celu podjęcia pracy;
- 4.2.3 Realizacja projektów, które przewidują wsparcie na rynku pracy osób niepełnosprawnych (m.in. z PFRON).

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2023-2030

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Gminy Miedźno, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ośrodki zdrowia z terenu gminy, Powiatowy Urząd Pracy

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi;
- Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby;
- Liczba kampanii społecznych mających na celu budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych;
- Liczba inwestycji mających na celu likwidację barier architektonicznych;
- Liczba niepełnosprawnych dzieci i młodzieży objętych pomocą w zakresie dowozu na zajęcia kulturalne i sportowe;
- Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego przez seniorów oraz osoby z niepełnosprawnościami (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne);
- Liczba wolontariuszy;
- Liczba bezrobotnych osób z niepełnosprawnościami;
- Liczba osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w szkoleniach, kursach zawodowych, stażach.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat sytuacji oraz potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych na rynku pracy i w życiu społecznym;
- Wzrost aktywności osób starszych w życiu społecznym.

CEL STRATEGICZNY 4 - Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych
Wskaźnik: Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi
Wartość początkowa: 9 osób
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi
Wartość początkowa: 0 osób
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności
Wartość początkowa: 31 rodzin
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby
Wartość początkowa: 25 rodzin
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba kampanii społecznych mających na celu budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych
Wartość początkowa: 0 kampanii
Wartość docelowa: min. 1 kampania w okresie trwania Strategii
Źródło danych: GOPS

Wskaźnik: Liczba inwestycji mających na celu likwidację barier architektonicznych
Wartość początkowa: 0 inwestycji
Wartość docelowa: 1 inwestycja w okresie trwania Strategii
Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba niepełnosprawnych dzieci i młodzieży objętych pomocą w zakresie dowozu na zajęcia kulturalne i sportowe
Wartość początkowa: 0 osób
Wartość docelowa: wzrost
Źródło danych: GOPS, GOK
Wskaźnik: Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego przez seniorów oraz osoby z niepełnosprawnościami (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne)
Wartość początkowa: 2 działania
Wartość docelowa: uzależnione od posiadanych środków przez UG, GOPS, GOK
Źródło danych: UG, GOPS
Wskaźnik: Liczba wolontariuszy
Wartość początkowa: 0 osób
Wartość docelowa: wzrost
Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba bezrobotnych osób z niepełnosprawnościami
Wartość początkowa: 1 osoba
Wartość docelowa: utrzymanie na zbliżonym poziomie
Źródło danych: GOPS
Wskaźnik: Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach, kursach zawodowych, stażach
Wartość początkowa: 1 osoba
Wartość docelowa: uzależnione od środków finansowych, którymi dysponować będzie PUP, a także bieżących potrzeb rynku pracy
Źródło danych: PUP

ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miedźno przyczyni się do:

- stałej i pełnej diagnozy problemów społecznych i oceny stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrostu efektywności działań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- wzrostu jakości życia lokalnej społeczności oraz atrakcyjności Gminy Miedźno jako przyjaznej dla rodzin z dziećmi, seniorów oraz osób niepełnosprawnych;
- zwiększenia udziału społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- poprawy dostępu do informacji o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym, skierowanych do różnych grup adresatów;
- poprawy dostępności i wzrostu jakości usług kulturalnych;
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych;
- budowania kapitału ludzkiego opartego na wiedzy oraz świadomego i aktywnego społeczeństwa;
- wzmocnienia funkcji integracyjnych i społecznych mieszkańców;
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej;
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa;
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy;
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień;
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie;
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia.

ANALIZA RYZYKA

Ryzyko w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, definiujemy, jako możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało negatywny wpływ na realizację jej zapisów. Występujące w otoczeniu ryzyko może doprowadzić do zmiany kierunków i rezultatów Strategii, może mieć, zatem wpływ na jej kształt i wdrażanie. Prawdłowo przeprowadzona identyfikacja ryzyka i ich analiza pozwala na skuteczne zarządzanie całym procesem wdrażania Strategii i podejmowanie odpowiednio wcześniej działań zapobiegawczych i korygujących.

Dlatego ze względu na zmienność otoczenia zewnętrznego niezbędnym elementem Strategii, jest analiza ryzyka, która powinna być przeprowadzona już na etapie przygotowania do opracowywania Strategii.

Źródła występowania ryzyka dotyczą:

- **przyczyn zewnętrznych** - zalicza się do nich globalne warunki, jakie występują w sferze politycznej i prawnej, warunki panujące w gminie, uwarunkowania społeczne, kulturowe w obszarze działania, wymagania instytucji finansowych. Przyczyny zewnętrzne najczęściej znajdują się poza kontrolą jednostki;
- **przyczyn wewnętrznych** - obejmują sposób zaplanowania działań w Strategii wraz z występującymi czynnikami ludzkimi.

Proces zarządzania ryzykiem powinien przebiegać według ściśle określonych etapów, a mianowicie:

- identyfikacja ryzyka oraz zagrożeń;
- ocena ryzyka oraz zagrożenia;
- określenie działań prowadzących do ograniczenia ryzyka, zagrożenia;
- badanie efektywności podjętych działań korekcyjnych.

W ramach prowadzonej analizy istotne znaczenie oprócz zdefiniowania ryzyka w poszczególnych obszarach, ma wskazanie działań zapobiegawczych, jakie należy przedsięwziąć w celu minimalizacji lub zapobieżenia niekorzystnym zdarzeniom.

Zdefiniowane i opisane poniżej ryzyka mogą wystąpić we wszystkich przyjętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, celach strategicznych i kierunkach działań. Analizując ryzyka, jakie mogą się pojawić w toku wdrażania Strategii, należy mieć na uwadze również ich stopień wystąpienia, który może być niski, średni lub wysoki oraz źródło, które może być wewnętrzne lub zewnętrzne.

Tabela 28. Analiza ryzyka dla gminy Miedźno

Obszar ryzyka	Definicja ryzyka	Działania zapobiegawcze	Stopień wystąpienia ryzyka
polityczny	niekorzystne, blokujące działania władz, które mają wpływ na wdrażanie zapisów strategicznych	bieżące upowszechnianie i promocja Strategii oraz angażowanie przedstawicieli władz w działania strategiczne	niski
prawny	wprowadzenie nowych przepisów prawnych	stałe monitorowanie zmian ustawowych i przepisów lokalnych	średni
finansowy	brak wystarczających środków finansowych	właściwe planowanie wydatków, analiza dostępnych środków oraz pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych	wysoki
organizacyjny	brak prawidłowej i terminowej realizacji celów związanej z niedoborami w zasobach kadrowych	organizowanie szkoleń i podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w realizację Strategii	średni
społeczny	brak motywacji osób, co do których kierowane są działania	angażowanie mieszkańców Gminy Miedźno w działania	niski

	w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, do zmiany swojej sytuacji życiowej	w ramach programów zmierających do wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	
kulturowy	nasilenie się agresji i wrogich postaw w społeczności lokalnej w związku z różnicami kulturowymi	podejmowanie działań prowadzących do wzrostu integracji społecznej	niski

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z treści art. 16b. ust. 2 pkt 3 lit. c ustawy o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Środki finansowe na realizację poszczególnych celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miedźno, przeznaczane będą co roku, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek wyznaczonych do ich realizacji. Podstawowym źródłem finansowania działań będą środki pochodzące z budżetu gminy, jednak pełna realizacja Strategii nie będzie możliwa bez zewnętrznych źródeł finansowania. Zakłada się, iż środki na finansowanie poszczególnych działań w ramach Strategii pochodzić będą z następujących źródeł:

- środków własnych budżetu gminy,
- dotacji z budżetu państwa,
- środków z funduszy krajowych,
- potencjalnych środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest jednak możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu.

Tabela 29. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miedźno na lata 2023-2030

Lata realizacji Strategii	Szacunkowa wielkość wydatków
2023 rok	4 748 574,00 zł
2024 rok	4 986 003,00 zł
2025 rok	5 235 303,00 zł
2026 rok	5 497 069,00 zł
2027 rok	5 771 922,00 zł
2028 rok	6 060 518,00 zł

2029 rok	6 363 544,00 zł
2030 rok	6 681 721,00 zł

Przedstawione powyżej wartości finansowe mają jedynie charakter szacunkowy i będą aktualizowane corocznie w oparciu o dostępne środki budżetu gminy oraz dostępne środki zewnętrzne.

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitorowanie, a więc stała obserwacja oraz kontrola procesów i zjawisk opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miedźno na lata 2023-2030 jest koniecznym działaniem pozwalającym w sposób racjonalny ocenić jakość zaproponowanych zmian oraz sensowności ich wdrożenia. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiąganych rezultatów i realizowanych działań.

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie w sposób stały i ciągły poprzez następujące działania:

- coroczne zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych mierników oceny,
- przygotowanie i przedkładanie corocznego raportu z przebiegu realizacji działań i projektów,
- ocenę osiągniętych rezultatów,
- ocenę aktualności strategii.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Ponadto, w 2026 roku dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii, w tym m.in. oszacowania możliwości zagrożeń, usprawniania zarządzania, identyfikację słabych oraz mocnych stron czy też wskazania kierunków rozwoju i priorytetów działalności sektora publicznego.

Bazą informacji statystycznej będą przede wszystkim dane GUS oraz dane gromadzone przez jednostki i instytucje zaangażowane bezpośrednio w realizację działań w ramach Strategii m.in. Urząd Gminy Miedźno, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie, Powiatowy Urząd Pracy.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring oraz ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miedźno będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźno.

ZMIANY W STRATEGII

Wobec potencjalnych zmian zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejsza Strategia może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej Uchwały Rady Gminy Miedźno.

W szczególności Strategia może zostać zmieniona czy uzupełniona na wniosek Wójta lub Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie. Przestankami do wprowadzenia zmian mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących w Gminie organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych, lub poszczególnych mieszkańców.

PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2023-2030 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Wspierania Rodziny;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii;
- Program Współpracy Gminy Miedźno z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W ramach Strategii mogą być realizowane programy oraz projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

UPOWSZECHNIANIE, PROMOCJA STRATEGII ORAZ DOSTĘPNOŚĆ

Przy opracowywaniu i wdrażaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, kluczowe znaczenie ma jego dostępność dla potencjalnych czytelników – przedstawicieli różnych grup, osób, w tym objętych działaniami w ramach Strategii. Ważne jest, aby dokument był łatwo dostępny dla wszystkich zainteresowanych, również dla potencjalnych podmiotów chcących realizować jego założenia.

Dokument Strategii po zakończeniu prac został poddany konsultacjom społecznym. Konsultacje społeczne są procesem współpracy ze społecznością lokalną, który ma prowadzić do podejmowania decyzji dotyczących rozwoju społecznego. Konsultacje to jedna z form partycypacji społecznej, która zapewnia mieszkańcom danej społeczności lokalnej udział w wyrażeniu swoich opinii, postulatów, proponowania zmian np. w procesie opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2023-2030, dostępna będzie do wglądu w siedzibie Koordynatora realizacji działań wyznaczonych w dokumencie tj. siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

Cały dokument wraz z uchwałą w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2023-2030, dostępny będzie w specjalnej dedykowanej zakładce tj. dokumenty strategiczne na stronie internetowej:

- Biuletyn Informacji Publicznej – Gmina Miedźno.

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2023-2030, poddawany będzie działaniom promocyjnym poprzez zamieszczenie go na w/w stronie internetowej wraz z załącznikami.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej.

W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Dokument przygotowywany został z uwzględnieniem rekomendacji Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, wynikających z realizowanego na zlecenie Ministerstwa przez ekspertów Fundacji Polskiej Akademii Nauk w Lublinie projektu „STRATEGOR”.

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Miedźno w latach 2017-2021.....	19
Tabela 2. Liczba dzieci w placówkach przedszkolnych	22
Tabela 3. Liczba uczniów w szkołach podstawowych	23
Tabela 4. Programy profilaktyczne realizowane na terenie gminy Miedźno	26
Tabela 5. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu	29
Tabela 6. Przestępstwa na terenie gminy.....	29
Tabela 7. Liczba osób pracujących w Gminie Miedźno w latach 2017-2021.....	39
Tabela 8. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie gminy Miedźno	43
Tabela 9. Osoby korzystające z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej..	47
Tabela 10. Rodzaje świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych	48
Tabela 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu:.....	49
Tabela 12. Procedura „Niebieskie Karty”	50
Tabela 13. Stan bezrobocia rejestrowanego w gminie Miedźno w latach 2017-2021	52
Tabela 14. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych	56
Tabela 15. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:	61
Tabela 16. Liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjno-Interwencyjnego przy GKRPA w Miedźnie	62
Tabela 17. Czy dostrzega Pan/Pani w swoim zachowaniu problem związany z:	64
Tabela 18. Podział mieszkańców ze względu na wiek	66
Tabela 19. Instrumenty finansowane ze środków PFRON	70
Tabela 20. Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	87
Tabela 21. Używanie substancji psychoaktywnych przez uczniów.....	90
Tabela 22. Znajomość osób niepełnoletnich zażywających substancje psychoaktywne	90

Tabela 23. Czy według Pani/Pana są w szkole uczniowie, którzy mieli już kontakt ze wskazanymi substancjami psychoaktywnymi?	91
Tabela 24. Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy	96
Tabela 25. Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym.....	96
Tabela 26. Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów	98
Tabela 27. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?	110
Tabela 28. Analiza ryzyka dla gminy Miedźno.....	137
Tabela 29. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miedźno na lata 2023-2030	139

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Zarys terytorialny gminy Miedźno w powiecie kłobuckim.....	18
---	----

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki GUS za 2021 rok	19
Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku - statystyki GUS za rok 2021.....	21
Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?.....	24
Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej w gminie?	27
Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie? ..	34
Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji?	35
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?	35
Wykres 8. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2017-2021.....	42
Wykres 9. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej?.....	44
Wykres 10. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w gminie?	45
Wykres 11. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	53

Wykres 12. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezdomności	55
Wykres 13. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkoholu?	57
Wykres 14. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?	58
Wykres 15. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.....	62
Wykres 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	67
Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby.....	67
Wykres 18. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób z niepełnosprawnościami w gminie?	72
Wykres 19. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?	72
Wykres 20. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych w gminie?	73
Wykres 21. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?.....	74
Wykres 22. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	76
Wykres 23. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo- wychowawczej.....	78
Wykres 24. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc w rodzinie?.....	88

BIBLIOGRAFIA

Spis publikacji

1. Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development);
2. CBOS, Raport Młodzież 2018, Warszawa 2019;
3. Chańska W., Kępka A., Kuczyńska S., Nowakowska U., Przemoc w rodzinie a wymiar sprawiedliwości, Fundacja Centrum Praw Kobiet, Warszawa 2005;
4. Halemba. K, Izdebska. A, Kary fizyczne w wychowaniu dzieci - uwarunkowania i konsekwencje, Dziecko krzywdzone nr 3(28), 2009;
5. Miśkowicz. M, Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych, Łódź 2013;
6. M. Porowski, Bezdomność – obraz zjawiska i populacji ludzi bezdomnych, [w:] Pedagogika społeczna: człowiek w zmieniającym się świecie, red. T. Pilch, I. Lepalczyk, Żak, Warszawa 1995, s. 433–434;
7. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020, Warszawa 2020;
8. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;
9. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030;
10. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju;
11. Raport o stanie Gminy Miedźno na 2021 rok;
12. Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie;
13. Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
14. Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030;
15. Strategia Rozwoju Gminy Miedźno na lata 2015-2025;
16. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030;
17. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”;

18. Ulman. P, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego Instytut Psychologii, Społeczne i rodzinne uwarunkowania uzależnień u dzieci i młodzieży, 2011.

Źródła internetowe

1. <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/kategoria/2901>;
2. <https://www.gov.pl>;
3. <https://klobuck.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/dla-niepelnosprawnych>;
4. <http://www.parpa.pl>.